

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/318/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

383/2011. (XII. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. június 8-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. december 20-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2011. június 3-án foganatosított rendőri intézkedések (közlekedésrendészeti ellenőrzés keretében történt igazoltatás, előállítás), kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) alkalmazás és rendőri mulasztások (azonosításra és az intézkedésről való tájékoztatásra vonatkozó kötelezettség, valamint a panaszjogról való tájékoztatás elmulasztása), továbbá a rendőri létszám, és a rendőri intézkedés részrehajló volta miatt 2011. június 8-án postai úton terjesztette elő panaszát, amit 2011. június 30-án és július 8-án kiegészített.

I.

A panaszbeadvány és annak kiegészítései szerint a panaszos és férje (aki a Testületnél szintén panaszt terjesztett elő) 2011. június 3-án délelőtt 10 óra körül kisbusszal közlekedett Sz. városban, amikor a D. úton, a városi buszmegállónál két rendőr (egy férfi és egy nő) megállította őket. A rendőr nőt a panaszos és férje korábról ismerte, mert 2011 májusában hamis vád miatt feljelentést tettek vele szemben egy „hasonló ügyben”.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az intézkedés során a férfi rendőr jelezte, hogy azért állította meg a gépkocsit, mert annak műszaki vizsgálata lejárt. Elkérte a panaszos iratait, mást azonban nem közölt.

Az igazoltatás során kiderült, hogy a kisbuszt vezető panaszosnál nem voltak iratok. A rendőrök feljelentést tettek ellene. A panaszos szerette volna megtudni az eljáró rendőrök nevét, jelvéyszámát, de azok nem adták meg, hanem beültek a szolgálati gépkocsiba. Ekkor a panaszos odament az autóban ülő rendőrökhöz, és ismételten kérte, hogy igazolják magukat, mivel előzőleg ruházatukon nem volt látható nevük és azonosítószámuk. A rendőrök másodjára sem voltak hajlandók kérésének eleget tenni, hanem el akartak menni a helyszínről. Ekkor a panaszos azt kérte, hogy a feljelentés szövegét elolvashassa, és amennyiben tényszerűen írták le a történeteket, azt aláírhasssa. Benyúlt a rendőrségi kocsiba, hogy kérésének megfelelően elolvashassa a feljelentés szövegét, a rendőr azonban azt nem engedte meg, ezért a papír összegyűrődött.

A rendőrök kiugrottak a szolgálati gépkocsiból, a férfi rendőr a panaszos lábait szétrúgta, karját hátra helyzetben felfelé csavarta, majd mellkassal a motorháztetőre szorította, és ebben a helyzetben átadta a rendőr nőnek. A panaszos férje a kisbuszban ülve látta, illetve a letekert ablakon keresztül hallotta a történeteket, ezért kiszállt, és kérte, hogy engedjék őt el. A rendőrök nem tettek eleget a férj kérésének, hanem „teátrálisan, rádión beszélve segítséget kértek a magatehetetlen, 50 kilós” panaszossal szemben, aki pedig semmilyen ellenállást nem tanúsított. A rendőr nő a panaszost a többi rendőr kiérkezéséig a motorháztetőre lenyomva tartotta.

Perceken belül 4-5 rendőrségi gépkocsi érkezett a helyszínre, kb. 10 rendőrrel. A panaszos és férje mintegy 30 percig beszélgettek több rendőrrel – köztük vezető beosztásával is –, majd a panaszost megbilincseltek. A panaszos szerint a helyszínen tartózkodó rendőrök közül volt, aki maga sem értette, hogy miért volt erre szükség. A panaszos azt feltételezi, hogy az intézkedő rendőr nő így akart személyes bosszút állni.

A panaszos a lejárt műszaki vizsgával összefüggésben a szabálysértés tényét elismerte, de a rendőri intézkedések foganatosításának módját több tekintetben panaszolja. A rendőrök az azonosításra vonatkozó kötelezettségüket elmulasztották, az intézkedések során a rendőr csak az iratokat kérte el a panaszostól, mást nem közölt, nem láthatta, mit írtak le a feljelentésbe, illetve az egész eljárás alatt nem hangzott el jogszabályi hivatkozás a rendőri intézkedések tekintetében.

A panaszos szerint a rendőr nő „egyéni bosszújára” utal, hogy végül megbilincselve előállították, 5 órán keresztül fogdában tartották, majd kihallgatás nélkül elengedték.

A kényszerítő eszközök alkalmazásával összefüggésben sérelmezte a panaszos, hogy a megelőző figyelmeztetés sem a testi kényszer, sem pedig a bilincselés során nem hangzott el. Bilincset előre helyzetben és kb. 15 percig (a rendőrkapitányságra való beérkezésig) alkalmaztak a panaszossal szemben, ami sérülést nem okozott. A rendőr nő állítása szerint a panaszos kitekerte az egyik ujját intézkedés közben. A panaszos számára viszont érthetetlen, hogy ha ez valóban így történt volna, akkor miért nem az intézkedő rendőrök alkalmaztak bilincset, és arra miért csak a többi rendőr kiérkezését követően, mintegy félórás nyugodt hangvétellű beszélgetés után került sor. A panaszos szerint az adott esetben a Rendőrségről

szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 48. §-ában felsorolt egyik ok sem forgott fenn.

A panaszossal sem az intézkedés kezdetén, sem az eljárás során nem közölték az előállítás okát. Férjével azt közölték, hogy fogdában van, és „majd elengedik”, de egyiküktől sem kértek iratokat.

Amikor a panaszosról levették a bilincset, ki kellett pakolnia a zsebeiből, majd egy rendőr nő „megmotozta”. Alá kellett írnia egy jegyzőkönyvet arról, hogy miket vettek el tőle, majd megkérdezték, hogy kér-e ebédet. A panaszost a rendőrkapitányság épületében megszondáztatták, ami negatív eredményt mutatott.

A rendőrkapitányság épületében sem írásban, sem szóban nem tájékoztatták a panaszost fogvatartotti jogairól. Fogvatartása időtartama alatt nem kapott ivóvizet, illetve amikor jelezte, hogy szomjas, azt válaszolták, hogy „igyon a csapból”. A mosdóhasználatnál kapcsolatban előadta a panaszos, hogy amikor bevitték a rendőrkapitányságra, akkor megkérdezték tőle, hogy akar-e mosdóba menni, mert máskor nem mehet. Akkor nem volt rá szüksége, később pedig 5 órán keresztül nem engedték el a mosdóba.

A panaszos sérelmezte az 5 órán át tartó előállítását, amely idő alatt a panaszost ki sem hallgatták a rendőrségen. Panaszolta azt is, hogy a rendőröktől nem kapott felvilágosítást a panaszjog lehetőségéről sem a helyszínen, sem a rendőrkapitányság épületében. A Testület működéséről úgy szerzett tudomást, hogy interneten néztek utána a férjével jogorvoslati lehetőségeknek.

A panaszos a fentiek miatt kérte a Testületet panasza kivizsgálására.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A megyei rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszossal szemben összesen tíz rendőr intézkedett: a Sz.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának két rendőre (egy r. törzsőrmester járőrvezető nő, akit név szerint is megjelöltek a panaszosok beadványukban, és egy r. őrmester járőr), a Közrendvédelmi Osztály öt rendőre (a r. őrnagy osztályvezető, ügyeletes parancsnok, továbbá egy r. zászlós járőrvezető, egy r. őrmester járőr, a r. törzszászlós körzeti megbízott és egy r. zászlós, aki ügyeletes volt); továbbá a Bűnügyi Technikai és Helyszínelő Alosztály r. százados főtechnikusa; illetve a P.-i Rendőrőrs két r. őrmestere.

2) A kapitányságvezető tájékoztató levele a panaszossal és férjével szembeni rendőri intézkedésekkel kapcsolatban az alábbi releváns információkat tartalmazza.

A panaszos 2011. június 3-án 10 óra 20 perctől 15 óra 45 percig tartózkodott a rendőrkapitányság épületében, az előállító helyiségben. A nála lévő tárgyakat a Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának r. zászlós járőrvezetője és r. törzszászlós körzeti megbízottja vették el, amit jegyzőkönyvben rögzítettek.

A panaszost a r. zászlós járőrvezető szondáztatta meg a rendőrkapitányság épületében, azért, mert hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt foganatosították előállítását. A panaszos élelmet nem kért, ivóvíz pedig rendelkezésre állt az előállító helyiségben lévő falikútból.

A panaszos előállítása 2011. június 3-án 10 óra 5 perctől 15 óra 45 percig tartott. Azzal összefüggésben, hogy ezen időtartam alatt pontosan mikor és milyen nyomozati cselekmények történtek vele szemben, a nyomozó ügyészségnél a panaszos nővel szemben indult hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt eljárásban keletkezett iratanyagokból derül ki.

A panaszos férje az intézkedés során végig jelen volt, ekkor értesült arról, hogy feleségét előállították, ennek ellenére – a panaszos kérésének megfelelően – 14 óra 25 perckor telefonon értesítette őt a Közrendvédelmi Osztály vezetője (az ügyeletes parancsnok). Az előállítási (személyes szabadságot korlátozó) jelentésen a kiértesítés időpontjaként 11 óra 45 perc szerepel – feltételezhetően elírás miatt.

A megyei rendőr-főkapitányság vezetője arról is tájékoztatást adott a Testületnek, hogy a panaszossal szemben 1663/2011. szabs. számon szabálysértési eljárás is indult. A panaszos által név szerint megjelölt r. törzsrőrmester járőrvezetővel szemben továbbá nincs büntetőeljárás folyamatban a panaszos és férje feljelentése alapján.

3) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök szabálysértési feljelentést tettek az általa elkövetett, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 5. §-ának (1) bekezdés a) pontjába, (4) bekezdésébe, a 4. §-ának (3) bekezdésébe, illetve a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomba tartásnak műszaki feltételeiről szóló 6/1990. KÖHÉM rendelet (a továbbiakban: KÖHÉM r.) 106. §-ának (1) bekezdésébe és 103. §-ának (1) bekezdésébe ütköző szabálysértések elkövetése miatt.

A feljelentés szerint a szabálysértés 2011. június 3-án 9 óra 50 perckor történt, amikor is a két rendőr szolgálata ellátása során mozgó ellenőrzést végzett Sz. város lakott területén belül. Az ellenőrzés során a D. út-V. út útkereszteződésénél megállásra intették a panaszos által vezetett gépkocsit, mivel annak hátsó hatósági jelzésén lévő érvényesítő címke 2010 szeptemberében lejárt. A megállást követően a panaszost igazolásra szólították fel. Az igazoltatás során a panaszos a személyes és a jármű okmányait nem tudta a rendőrök részére átadni, ezért adatait bemondás után az ügyeletesen keresztül ellenőrizték le, amelyek a valóságnak megfeleltek. A panaszos vezetői engedéllyel rendelkezik, azonban a gépkocsi műszaki érvényessége 2010. szeptember 5-én lejárt.

A rendőrök felszólították a panaszost, hogy a gépkocsi kötelező tartozékait mutassa meg. A panaszos nem tudott a felszólításnak eleget tenni, mert azok hiányoztak a gépkocsiból. A rendőrök közölték a panaszossal, hogy szabálysértést követett el, amit azonban nem ismert el, és személyes körülményeiről nem nyilatkozott.

A rendőrök a szabálysértési feljelentésben megjegyezték, hogy a panaszos az intézkedés végén elkérte a nevüket és a jelvéyszámukat, amit közöltek vele. A panaszos az adatokat nem tudta leírni, ezért folyamatosan kiabált a rendőrökkel és trágár szavakat használt. A panaszos közölte a rendőrökkel azt is, hogy van ismerőse a rendőrségnél és majd „elintézi, hogy ne büntessék meg”.

4) A panaszossal szemben a helyszínen intézkedő, a Közlekedésrendészeti Osztály állományába tartozó r. törzsőrmester járőrvezető és a r. őrmester járőr jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedés részleteiről.

a) Az első rendőri jelentés szerint a két rendőr a megjelölt napon 9 órától másnap 9 óráig szolgálati gépjárművel látott el közlekedésrendészeti járőr- és balesethelyszínelői szolgálatot. Mozgó ellenőrzést végeztek Sz. város lakott területén belül, amikor 9 óra 50 perckor a D. úton, a D. út (X. sz. főút) kereszteződésénél lévő forgalomirányító fényjelző készülék tilos jelzésénél megálltak, és azt észlelték, hogy az előttük várakozó kisbusz műszaki érvényessége a rendszámtáblán lévő címke alapján 2010 szeptemberében már lejárt. Erről a tényről a r. őrmester tájékoztatta a járőrvezetőt, aki a gépkocsit jobban megfigyelte és a járműben felismerni vélte azt a járművet, amelynek vezetőjével szemben a műszaki érvényesség lejáрта miatt egy korábbi alkalommal már intézkedett.

Ekkor a rendőrök úgy határoztak, hogy a járművet meg fogják állítani. A gépkocsi a forgalomirányító fényjelző készülék szabad jelzésére V. irányába kanyarodott a 11. sz. főútra, ezért a rendőrök szolgálati gépkocsival utána indultak és megkülönböztető fény- és hangjelzést használva megállásra intették.

A gépjármű a V. utca és a D. út (X. sz. főút) útkereszteződésénél a külső forgalmi sávban megállt, a rendőrök pedig mögötte álltak meg. A járőr a gépkocsi vezetőoldali ajtajához ment és a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezett. A panaszos mellett, a jobb első ülésen ült egy férfi (a panaszos férje). Azt mondták a rendőrnek, hogy gyerekek szállítása miatt sietnek, ezért ne tartsák fel őket.

A járőrvezető eközben – az intézkedés biztosítása érdekében – odalépett a járőr mellé. A járőr ekkor felszólította a panaszost a jármű vezetéséhez szükséges okmányok átadására.

A panaszos elmondta, hogy semmilyen irattal nem rendelkezik. A járőr felszólította a panaszost, hogy a gépjárműből szálljon ki és kövesse a gépkocsi hátuljához, ahol intézkedést fog vele szemben lefolytatni. Ezt követően a járőr, a járőrvezető és az intézkedés alá vont panaszos a szolgálati gépkocsi és a megállított jármű közé, annak hátuljához mentek. A járőr a panaszos adatait bemondás alapján rögzítette, és az ügyeleten keresztül történő ellenőrzés során megállapította az adatait.

A r. őrmester ismételt felszólította a panaszost az iratok átadására, aki azonban sem a jármű okmányait, sem a vezetői engedélyét nem tudta átadni. Az ügyeleten keresztül történő ellenőrzés során megállapították a rendőrök, hogy a gépkocsi műszaki érvényessége 2010. szeptember 5-én lejárt. A járőrvezető megjegyezte, hogy ezzel a járművel a korábbi intézkedés óta így vesznek részt a közforgalomban.

A rendőrök az intézkedés keretében kérték, hogy a panaszos a jármű kötelező tartozékait is mutassa be részükre, aki azonban azt a tájékoztatást adta, hogy azokkal nem rendelkezik. A megállapított tények alapján a járőr tájékoztatta a panaszost, hogy vele szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek.

A r. őrmester az intézkedés közben a nála lévő RK lapra rögzítette az adatokat, és nyilatkozatni kívánta a panaszost személyes körülményeiről, és arról, hogy a cselekmények elkövetését elismeri-e. A panaszos a kérdésekre nem kívánt válaszolni, az általa elkövetett szabálysértéseket nem ismerte el, sem a nyilatkozatot, sem annak megtagadását nem akarta aláírni. Elmondta, hogy van ismerőse, és majd „elintézi, hogy ne büntessék meg”. A panaszos ezt követően kérte, hogy a r. őrmester közölje vele a nevét és a jelvéyszámát, amelynek a rendőr eleget tett. A r. őrmester ezek után tájékoztatta a panaszost, hogy az intézkedést befejezte és a járőrvezetővel együtt visszaültek a szolgálati gépkocsiba. A r. őrmester ekkor az RK lapot a kezében tartotta és arra dokumentálta az intézkedés befejezését.

A panaszos a szolgálati gépkocsi vezetőoldali ablakához, a r. őrmesterhez lépett és kiabálva, folyamatosan felszólította, hogy ismét tájékoztassa őt a nevéről és a jelvéyszámáról, azt írja fel neki. A rendőr azt mondta neki, hogy már válaszolt a kérdésére, az adatokat megismétli, de nem írja fel. A panaszos egy hirtelen mozdulattal benyúlt a gépjárműbe és az RK lapot kitepte a r. őrmester kezéből úgy, hogy annak egy része a rendőr kezében maradt. A rendőr látta, hogy az RK lap úgy szakadt el, hogy nála csak azon része maradt, ami az intézkedéssel kapcsolatban semmilyen információt nem tartalmazott. A panaszos gyakorlatilag megszerezte az addig rögzített összes adatot, így az intézkedés későbbi dokumentálását lehetetlenné tette, majd a nála lévő RK lap darabot ezután a szemük láttára további darabokra tépte, és elindult a járműve felé. A rendőrök ismét kiszálltak a szolgálati gépkocsiból, hogy a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezzenek. Felszólították, hogy álljon meg, aminek azonban nem tett eleget, és folyamatos kiabálással folytatta útját.

Ekkor a rendőrök a panaszost a karjánál megfogták, így már nem tudott tovább menni, a r. őrmester pedig felszólította, hogy lépjen a szolgálati gépjármű elé. A panaszos a felszólításnak nem akart eleget tenni, ezért a karjánál fogva oda irányították. Eközben ő folyamatosan szidalmazta a rendőröket, és próbálta magát kivonni az intézkedés alól.

Miközben a járőrvezető a bal alkarjánál fogta a panaszost, ő egy hirtelen mozdulattal visszafogott annak jobb kézfejére, majd megragadta a kisujját és hátrafeszítette. A járőrvezető a feszítés hatására elengedte a panaszos karját és igyekezett az ujját a fogásból is kiszabadítani. A járőrvezető kiáltott a járőrnek, hogy megfogták az ujját, ezért a járőr a panaszosnak az általa fogott karjánál fogva a vállát előre nyomta oly módon, hogy ennek hatására a panaszos a járőrvezető ujját elengedte.

Ekkor érkezett oda a panaszos férje, aki addig a megállított jármű jobb első ülésén ült, megpróbált a panaszos felé nyúlni, és azt kiabálta a rendőröknek, hogy eresszék el a feleségét.

A járőrvezető a panaszos fogásából kiszabadulva ismét megfogta a karját, és így tartotta vissza, hogy vele szemben eredményesen intézkedni lehessen. Ekkor a járőr a panaszos karját elengedte, a panaszos odaérkező férje elé állt, és felszólította, hogy lépjen hátrébb, amelynek a férfi szitkozódva és többszöri felszólításra tett eleget. Annak érdekében, hogy a rendőrök az

intézkedést eredményesen be tudják fejezni, a járőr rádión segítséget kért a helyszínrre, és rövid tájékoztatást adott a történekről.

Később a helyszínrre érkezett a közrendvédelmi osztály járőre, akiknek segítségével a két rendőr a korábban meghíúsított közlekedésrendészeti intézkedést eredményesen befejezte, a panaszos hivatalos eljárás lefolytatása ellen irányuló, illetve annak megakadályozását célzó magatartása miatt szükséges helyszíni intézkedéseket lefolytatták, azt biztosították. A segítségkérésre eközben a P.-i Rendőrőrs járőrei és egy bűnügyi technikus is a helyszínrre érkezett.

Az időközben a hivatalos személy elleni erőszak gyanúja miatt helyszínrre érkező ügyeletes parancsnokot a rendőrök szóban tájékoztatták a történekről, majd – az utasításának megfelelően – az arról szóló jelentést elkészítették, illetve a közlekedési szabálysértések ügyében szabálysértési feljelentést készítettek. A rendőrök a panaszos által megszerzett és eltépett RK lap darabját a helyszínrre nem találták meg, és az az előállítás során végzett ruházataávizsgáláskor sem került elő.

A jelentés szerint a r. törzsőrmester járőrvezető a sérülésének vizsgálata céljából megjelent az orvosi ügyeletesen, ahol az orvos megállapította a kézujjak körömsérülés nélküli zúzódását. A szolgálat további ellátására a rendőr alkalmas maradt.

b) A rendőrök egy másik, az intézkedés napján készített jelentésben leírták, hogy a panaszos által vezetett gépkocsi külsőleg olyan korrodált állapotban volt, hogy javasolják annak műszaki felülvizsgálatát. A gépkocsiról fényképfelvételeket is készítettek, és azokat csatolták a jelentéshez.

5) Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2011. június 3-án 10 órakor a Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának r. zászlós járőrvezetője és r. törzszakaszlós körzeti megbízottja az ügyeletes tiszttól azt az utasítást kapták, hogy vonuljanak Sz. város főútjának, D. út és a V. út 1. szám alatt található útkereszteződéséhez, mert onnan a szolgálatot teljesítő baleseti helyszínelő járőrök (a Sz.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának r. törzsőrmester járőrvezetője és r. őrmester járőre) rendőri segítséget kértek, hogy a panaszos az intézkedésben akadályozta őket. A rendőrök 10 óra 5 perckor érkeztek meg a megadott helyre. A panaszost a járőrök szolgálati gépkocsijának elejénél látták, aki akkor még nem volt megbilincselve. A helyszínrre tartózkodott a panaszos férje, aki a rendőrök kiérkezésekor kiabálva kérdőre vonta a feleségével szemben alkalmazott rendőri intézkedést.

10 óra 7 perckor a helyszínrre megjelent szolgálati gépkocsival a P.-i Rendőrőrs két r. őrmester járőre, és velük egy időben érkezett meg a helyszínrre szolgálati gépjárművel a Sz.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Technikai és Helyszínelő Alosztályának r. százados főtechnikusa. Ezt követően, 10 óra 10 perckor megjelent a helyszínrre a Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője, valamint a váltásparancsnok, akik a helyszínrre átvették.

A panaszost a Közrendvédelmi Osztály két rendőre 10 óra 18 perckor megbilincselte, és előállították a Sz.-i Rendőrkapitányságra, ahol 10 óra 20 perckor az ügyeletes tisztnak átadták.

A panaszos tárgyairól letétet készítettek, bűncselekményből származó dolgot nem találtak nála. Vele szemben Drager típusú alkoholszondát alkalmaztak, ami negatív értéket mutatott. Ezt követően a panaszost az előállító helyiségben helyezték el.

A jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján – szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő – elfogását foganatosították.

A panaszossal szemben az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján (támadás megakadályozása érdekében) 10 óra 18 perctől 10 óra 20 percig bilincset alkalmaztak – a rendőri intézkedés időpontjában hatályban levő, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. §-ának (4) bekezdése szerint a kezek előre, illetve hátra bilincselésével. (A rendőrség ebben a dokumentumban nem tüntette fel, hogy melyik módon történt a bilincselés.) A jelentés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására való figyelmeztetés megtörtént. A rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése, a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kára nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója kiértesítését kérte. A panaszos férjének kiértesítése 11 óra 25 perckor történt meg.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről az értesítés – az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés b), c), d), f) pontjai, illetve a Szolgálati Szabályzat 42. §-ának (2) bekezdése, 45. §-ának (1) bekezdése, 46. §-ának (2) bekezdése alapján – megtörtént. A nyomozó ügyészség mint elrendelő hatóság értesítéséről a r. zászlós ügyeletes tiszt intézkedett.

A dokumentum tartalmazza továbbá, hogy a védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) 4. §-ának (4) bekezdése alapján 10 órakor megtörtént. A panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, az előállítás idejéről szóló igazolást, valamint az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban – a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdászabályzat) 2. §-ának (8)-(9) bekezdése, illetve a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján – a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta. A panaszost további intézkedés végett 10 óra 22 perckor átadták a Sz.-i Rendőrkapitányságra. Az elfogás oka 2011. június 3-án 15 óra 45 perckor megszűnt, akkor a panaszos szabadon bocsátása megtörtént.

A dokumentum szerint az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben az általa elkövetett cselekmény miatt büntetőfeljelentést tesznek.

6) Az elfogás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az igazoltatás, az átvizsgálás és az elfogás jogszerű és szakszerű volt, a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

7) A rendőrség továbbította a Testületnek a panaszos előállításakor a nyilatkozatáról szóló feljegyzést, amely szerint a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-ai alapján megkapta, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, illetve kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem él. A nyilatkozat szerint a panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban megkapta, az előállítás idejéről szóló igazolást átvette. A nyilatkozat megismétli, hogy a panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban – a Fogdaszabályzat 2. §-ának (8)-(9) bekezdése, illetve a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján – a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást átvette. A panaszos a fentiekben túl úgy nyilatkozott, hogy élelmezést nem kér, betegségben nem szenved; sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. A nyilatkozatot a panaszos nem írta alá, ugyanakkor a hatósági tanú rovata nincs kitöltve.

8) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás alapján a személyi szabadságot korlátozó intézkedés az Rtv. 33. §-a alapján 2011. június 3-án 10 órától 15 óra 45 percig tartott. A panaszos hozzátartozója (képviselője) kiértesítését kérte, az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal él (ezt kézzel írta rá a panaszos); továbbá élelmezést nem kért. A dokumentum tartalmazza – más jogvédő szervezetek mellett – a Testület elérhetőségeit. A dokumentumot a panaszos aláírta.

9) A fogdakönyv tanúsága szerint a panaszost 2011. június 3-án 10 óra 20 perckor helyezték el az előállító helyiségben. Kiértesítést kért, élelmet nem. A bejegyzés szerint a panaszost 2011. június 3-án 15 óra 45 perckor szabadon bocsátották.

10) A Sz.-i Rendőrkapitányság vezetője értékelő jelentést készített a Közlekedésrendészeti Osztály állományába tartozó r. törzsőrmester járőrvezető és r. őrmester járőr sérelmére 2011. június 3-án történt hivatalos személy elleni erőszak körülményeiről, amely a két rendőr által készített elsődleges jelentésben [állásfoglalás II. rész 4) pont] foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

A r. törzsőrmester járőrvezető a panaszos által vezetett jármű műszaki érvényességének lejártja miatt a panaszos férjével szemben 2010 októberében intézkedett. A lefolytatott vizsgálat során továbbá a kapitányságvezető a Robotzsaru Neo rendszer adatai alapján megállapította, hogy a r. törzsőrmester 2010. október 11-én szabálysértési eljárást kezdeményezett a panaszos férje ellen, aki akkor úgy vett részt a közúti forgalomban, hogy a jármű műszaki érvényessége 2010. szeptember 5-én lejárt és a jármű forgalmi engedélyét sem tartotta magánál.

2011. június 3-án az ismételt elkövetett szabálysértés gyanúja miatt a rendőrök az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdésre – állították meg a gépjárművet és annak vezetőjét, majd vonták intézkedés alá. Az intézkedés keretében az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (1) bekezdésben foglaltakra – igazoltatták a panaszost és egyben az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján közlekedésrendészeti intézkedésnek is alá vetették. A rendőrök az intézkedést az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott módon kezdeményezték, azt követően pedig megállapították, hogy a gépjárművet vezető panaszos a személyi igazolványán kívül, a jármű okmányait és a

vezetői engedélyét sem tartotta magánál, így magatartásával megszegte a KRESZ-ben foglaltakat.

Amikor a panaszost az intézkedő rendőr felszólította, hogy az intézkedés további lefolytatása érdekében szálljon ki és kövesse őt a megállított gépkocsi mögött parkoló szolgálati gépkocsi elé, a panaszos annak eleget tett.

A járművet és a panaszost 9 óra 57 perckor az ügyeletes tisztén keresztül a rendőri korrupció megelőzésével, a személyi állomány fegyelmi helyzetének javításával kapcsolatos feladatokról szóló 22/2007. (OT 15.) ORFK utasítás 25. pontja alapján az országos nyilvántartóban, a körözési rendszerben, valamint a jármű esetleges kitiltására és a járművezető esetleges vezetésétől eltiltására vonatkozóan is leellenőrizték, melyek során megállapították, hogy a gépjármű műszaki érvényessége az országos nyilvántartás szerint 2010. szeptember 5-én lejárt. A nyilvántartó alapján megállapították továbbá azt is, hogy a jármű tulajdonosa egy harmadik személy, aki a panaszos nyilatkozata alapján részükre a gépjárművet használatra átadta. A jármű további vizsgálata során azt is megállapították, hogy a KöHÉM rendeletben előírt kötelező tartozékokkal sem rendelkezik. A megállapított tények alapján, a Szolgálati Szabályzat 21. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, a rendőrök a panaszost tájékoztatták, hogy vele szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek. A rendelkezésre álló és a beszerzett adatokat a r. őrmester az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése alapján – a Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel – a nála lévő RK lapra rögzítette. Az RK lapon megkísérelte írásban nyilatkozatni a panaszost, aki azonban a szabálysértés elkövetésének tényét nem kívánta elismerni, az RK lap erre vonatkozó részének aláírását megtagadta és a személyes körülményeire sem nyilatkozott.

Amikor a járőrök tájékoztatták az ellene történő feljelentés megtételéről, kifogásolni kezdte az intézkedést és hangoztatta, hogy az ellen panasszal kíván élni és kérte, hogy az intézkedő rendőr közölje vele a nevét és a jelvéyszámát. A kérésnek a r. őrmester az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) bekezdésére – eleget is tett.

Az intézkedés befejezése után a járőrök visszaültek a szolgálati gépkocsiba, amikor a panaszos annak vezetőoldali ablakához lépett és „kiabálva, folyamatosan utasítgatta” az intézkedő rendőrt, hogy ismét tájékoztassa a nevééről és a jelvéyszámáról, és azt írja is le részére. A r. őrmester azonban már nem tudott eleget tenni a kérésnek, mert a panaszos egy hirtelen mozdulattal benyúlt a gépjárműbe, a járőr kezében lévő RK lapot megragadta és kitépte úgy, hogy az kettészakadt. A panaszos az így hozzá kerülő RK lap darabot nyomban további darabokra tépte szét, így cselekményével gyakorlatilag az intézkedés későbbi dokumentálását, annak teljes és eredményes befejezését tette lehetetlenné.

A történetek után mindkét rendőr kiszállt a szolgálati gépjárműből, a panaszos mellé léptek és ismét intézkedést próbáltak vele szemben kezdeményezni az általa elkövetett szabálysértések és immár a hivatalos személy elleni erőszak büntetvények – az intézkedésre történő kényszerítés, mint elkövetési magatartás – megvalósulása alapján bűncselekmény gyanúja miatt.

Az értékelő jelentés szerint a panaszos magatartása alapján alaposan lehetett arra következtetni, hogy magát az intézkedés alól, a helyszín elhagyásával továbbra is megpróbálja

kivonni, ezért a rendőrök az Rtv 19. §-ának (1) bekezdésében és 61. §-ának (1) bekezdésben foglaltak alapján – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra – felszólították, hogy álljon meg és lépjen a szolgálati gépjármű elé, mert ellenkező esetben vele szemben kényszerítő eszközt, testi kényszert alkalmaznak. Az intézkedés helyszíne mellett elhaladó sűrű járműforgalomból adódó balesetveszélyre is tekintettel az intézkedés helyszínének a szolgálati gépkocsi előtti területet találták célszerűnek.

A panaszos a felszólításnak nem kívánt eleget tenni, a helyszínt továbbra is el akarta hagyni, ezért – az Rtv 19. §-ának (2) bekezdésében írt felhatalmazásra tekintettel, az Rtv. 47. §-a alapján, a Szolgálati Szabályzat 59. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel – testi kényszert alkalmaztak vele szemben. Ennek során mindkét rendőr megfogta a panaszos karjait és a szolgálati gépjármű elé vezették. A szolgálati gépjármű elé érve a panaszos egy hirtelen mozdulattal visszafogott a r. törzsőrmester járőrvezető jobb kézfejeére, majd megragadta a kisujját és hátrafeszítette azt. A r. törzsőrmester annak hatására elengedte a panaszos karját és igyekezett az ujját a fogásból kiszabadítani, miközben szólt a r. őrmesternek is. A panaszos „immár támadó magatartását a [...] r. őrmester a járőrvezető jelzése alapján észlelve [a panaszos] karjának fogása közben a másik kezével [a panaszos] vállát előre nyomta, így egyfajta karfeszítést alkalmazva a szolgálati gépjármű motorháztetejére nyomta, melynek hatására az elengedte [...] a r. törzsőrmester ujját. A járőrvezető az ujjfeszítésből szabadulva ismét megfogta [a panaszos] karját és azt kissé megfeszítve stabilizálta a helyzetét, hogy a további támadó magatartást ezzel megakadályozza”.

Az alkalmazott testi kényszer közben a panaszos férje kiszállt a gépkocsiból, odalépett az intézkedő rendőrökhöz és kiabálva felszólította őket, hogy engedjék el a feleségét. Az intézkedés befejezésének biztosítása és a panaszos részére történő esetleges fizikai segítségnyújtás, valamint az ellenük irányuló esetleges támadás megakadályozás céljából a r. őrmester a járőrvezető által már stabilan tartott panaszost elengedte és a férfi elé lépett. Felszólította, hogy ne próbálja akadályozni az intézkedést. A felszólításnak a panaszos férje szitkozódva és csak többszöri határozott felszólításra tett eleget.

A r. őrmester eközben a nála lévő EDR rádión az ügyeleten keresztül segítséget is hívott, amely miatt 10 óra 5 perckor a helyszínre érkezett a Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának két járőre, majd a P.-i Rendőrőrs két járőre is, akiknek segítségével és támogatásával már biztosítottá vált az intézkedés eredményes befejezése és egyben átvették a panaszossal szemben az Rtv 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján foganatosított intézkedést, továbbá megkezdték a helyszíni adatgyűjtést és a helyszín biztosítását is.

Az intézkedő járőrpár által rádión tett jelentés alapján értesítették a Közrendvédelmi Osztály vezetőjét, aki az ügyeletes parancsnok volt. Az osztályvezető a helyszínre érkezését követően meghallgatta az intézkedéssel érintett járőröket, akik a történeteket külön-külön, a fentieknek megfelelően egybehangzóan adták elő, illetve bemutatták az elszakított RK lap náluk maradt részét is. A másik részét, elmondásuk alapján, a helyszínen nem találták meg, a panaszos azt részükre nem adta át. A helyszín biztosítását és az adatgyűjtést végző rendőrök a helyszínen tartózkodó személyeken kívül más, a történetekről érdemi információval rendelkező személyt felkutatni nem tudtak.

A továbbiakban az ügyeletes parancsnok a helyszínen meghallgatta a panaszost, aki elmondta: az intézkedés során több alkalommal kérte, hogy az intézkedő rendőr közölje vele a nevét és a jelvéyszámát, mivel ezeket az azonosítókat az egyenruhán nem fedezte fel, és tudta, hogy azokat viselnie kell magán. Állítása szerint az intézkedés közben egyszer csak a járőrök minden ok nélkül hirtelen megfogták a kezeit, és a szolgálati gépkocsi motorházának tetejére fektették. Az ekkor segítségére siető férje megjelenésekor szerinte ismételten ok nélkül segítséget kértek a rendőrök a náluk lévő rádión keresztül, aminek hatására további rendőrök jelentek meg a helyszínen.

Az intézkedő r. őrmester szolgálati ruházatának vizsgálata során „megállapítást nyert, hogy az intézkedés során viselt láthatósági átvetőn a jelvénye és mágneses névkitűző formájában a neve is el volt helyezve”.

A panaszos férjét is meghallgatták a helyszínen, de ő az intézkedésről érdemben nyilatkozni nem tudott, mivel azon idő alatt gépkocsiban ült. Elmondta, hogy arra lett figyelmes, hogy feleségét a két rendőr a karok hátrafesztésével a szolgálati gépkocsira fekteti. Ekkor szállt ki a gépkocsiból és próbálta megtudni az erőszakos intézkedés okát, de arra érdemi választ nem kapott. Az egyik intézkedő rendőr ekkor kért rádióan segítséget, majd érkezett a helyszínre sok rendőr. Elmondta, hogy a sok rendőr jelenléte a felesége testfelépítését figyelembe véve teljességgel indokolatlan. A férfi a meghallgatása közben „több ironikus kifejezést is tett, amelyet a meghallgatást végző [ügyeletes parancsnoknak] a hivatali eljárás komolyságára történő figyelmeztetése hatására fejezett csak be.”

A helyszínen megállapított adatok alapján a panaszost – a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 229. §-ának (1) bekezdésébe ütköző hivatalos személy elleni erőszak gyanúja miatt – az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján előállították a Sz.-i Rendőrkapitányságra. Az előállítás során vele szemben az Rtv 48. §-ának b) és c) pontja alapján – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (1) bekezdés b) és c) pontjaira, valamint a (2) bekezdésében foglaltakra – a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (4) bekezdés b) pontjában meghatározottak szerint a kezek előre helyzetében bilincset használtak a rendőrök 10 óra 18 perctől 10 óra 22 percig, melynek során a panaszosnak sérülése nem keletkezett.

Az ügyeletes parancsnok utasítására a helyszínre bűnügyi technikus is érkezett, aki lefolytatta a helyszíni szemlét. A szemle keretében a panaszos által széttépett RK lap darab felkutatására tett intézkedés nem vezetett eredményre.

A panaszossal szemben az esetleges alkoholos befolyásoltságának kizárására, illetve annak mértékének igazolása céljából egy r. zászlós 10 óra 22 perckor Drager alkoholszondát alkalmazott, amely 0,00 mg/l, azaz negatív eredményt mutatott.

Az előállítóban történt elhelyezését megelőzően a panaszos ruházatát a Fogdászabályzat 16. §-ának (1) bekezdése és az Rtv 31. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése, illetve (2) bekezdésének c) pontjára – átvizsgálták, melynek során tiltott tárgy és az RK lap hiányzó darabja nem került elő.

A panaszos az intézkedéssel kapcsolatos panasztételi és értesítési jogáról szóló tájékoztatást megkapta. Az előállítás a férje jelenlétében történt, ennek ellenére a kérésének megfelelően 14 óra 25 perckor telefonon is értesítették a férjét.

A történetekről az intézkedő rendőrök jelentést, valamint a közlekedési szabálysértések ügyében a szabálysértési feljelentést készítettek, utóbbit továbbították az Igazgatásrendészeti Osztályra; valamint a jármű immár huzamosabb érvényes műszaki nélküli közlekedése miatti soron kívüli műszaki vizsgálat elrendelésére a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak, és a műszaki vizsgálat teljesítéséig a forgalomból történő kitiltás céljából a jármű telephelye szerint illetékes Okmányirodának.

A r. törzsőrmester a Sz. városi szakorvosi rendelőben megállapított 8 napon belüli gyógytartamú zúzódásos kézsérülése ellenére a szolgálat további ellátására alkalmas maradt, annak folytatását vállalta is.

Az intézkedő rendőrökkel szemben az ügyeletes parancsnok Drager alkoholszondát alkalmazott, amely mindkettőjükénél negatív eredményt mutatott. A történetekről az ügyeletes parancsnok telefonon tájékozatta a nyomozó ügyészség vezetőjét, aki úgy nyilatkozott, hogy nem tartja indokoltnak ügyész helyszínre irányítását, a panaszos gyanúsított őrizzetbe vételét nem kérte, azonban a szükséges intézkedések megtételét és az iratok soron kívüli megküldését igen, ezért az iratokat 2011. június 7-én továbbították is az ügyészségre.

Az ügyész tájékoztatását követően a panaszos szabadon bocsátása 15 óra 45 perckor megtörtént. Szabadon bocsátásakor az előállítás időtartamáról szóló igazolásra a panaszos feljegyezte, hogy panasszal kíván élni, de annak tárgyáról részletesen nem nyilatkozott. A panasz tárgyának bővebb, az esetleges kivizsgálást elősegítő kifejtésére az Rtv.-ben nevesített jogorvoslati lehetőségéről írásban értesítették 2011. június 7-én.

2011. június 9-én írásos panaszlevél érkezett a panaszostól a Sz.-i Rendőrkapitányság vezetőjének címezve.

A Sz.-i Rendőrkapitányság vezetője értékelő jelentésében azt állapította meg, hogy a két rendőr jogszerű és szakszerű intézkedést fogantatosított, amelynek során velük szemben a panaszos bűncselekményt követett el.

11) A rendőrség a panaszos cselekményével összefüggő iratokat 2011. június 7-én továbbította az ügyészségre. Ahhoz kapcsolódóan pedig a megyei rendőr-főkapitányság vezetője a nyomozó ügyészséghez vezetőjének tájékoztató levelet küldött. A tájékoztató levél jelen állásfoglalás II. rész 10) pontjában ismertetett értékelő jelentésben foglaltakhoz képest többlet információt nem tartalmaz.

12) A Testület felvilágosítás kérése alapján a kérdéses helyszínen jelen volt rendőrök jelentést készítettek a panaszolt rendőri intézkedés részleteit illetően.

a) A panaszossal szemben intézkedő r. törzsőrmester járőrvezető utóbb készített jelentése az alábbi kiegészítő adatokat tartalmazza.

A panaszos által vezetett gépkocsi igazoltatás céljából történő szabályos megállítást követően a r. őrmester a vezetőoldali ajtóhoz lépett, a r. törzsőrmester eközben az intézkedés biztosítása érdekében mellé lépett. A r. őrmester a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, közölte szolgálati helyét és beosztását, majd közölte a megállítás okát a panaszossal. A jelentésben a r. törzsőrmester az elsődleges jelentéssel azonosan megismételte a panaszossal szemben történt intézkedés részleteit (a r. őrmester iratok átadására irányuló felszólítását, amelyek nem voltak a panaszosnál, a gépjárműből történt kiszállítást, az adatok ügyeleten keresztüli leellenőrzését, a gépkocsi műszaki érvényessége lejártának megállapítását, a kötelező tartozékok átadására való felszólítást, amelynek a panaszos nem tudott eleget tenni). A megállapított tények alapján a r. őrmester közölte a panaszossal, hogy vele szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek a Sz.-i Rendőrkapitányságon, a KRESZ 5. §-ának (1) bekezdés a) pontjába, (4) bekezdésébe, a 4. §-ának (3) bekezdésébe, illetve a KöHÉM r. 106. §-ának (1) bekezdésébe és 103. §-ának (1) bekezdésébe ütköző szabálysértések elkövetése miatt.

A panaszos csak a r. őrmestertől kérte el nevét és jelvéyszámát, a r. törzsőrmestertől nem. A járőr a kérésnek eleget tett, de nem írta fel az adatait. Az RK lap kitöltésére, majd annak a panaszos általi megszerzésére vonatkozóan a r. törzsőrmester a kiegészítő jelentésében az elsődleges jelentésben írtakkal [állásfoglalás II. rész 4) pont] azonos tartalommal nyilatkozott. A panaszos előzőleg nem jelezte semmilyen módon, hogy az RK lapon rögzítetteket el akarja olvasni.

A panaszos férje mindaddig a jármű jobb első ülésén tartózkodott, míg testi kényszert nem alkalmaztak a panaszossal szemben. Amikor azonban ezt észlelte, kiszállt a gépkocsiból, odarohant a rendőrökhöz, őket szóban szidalmazta és „tevéleg segédkezett abban, hogy az intézkedés alá vont hölgy magát az intézkedés alól kivonja.”

A kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban a r. törzsőrmester a kiegészítő jelentésben megismételte, hogy a panaszos támadólag lépett fel, mivel az adatait tartalmazó RK lapot kitépte a másik rendőr kezéből, majd a felszólítások ellenére a helyszínről távozni készült. Mindketten a panaszos után mentek, majd néhány lépést megtéve a karját megfogva a helyszínen tartották. Mivel az intézkedés helyszíne a X. főút Sz. város Volánbusz végállomás kereszteződésében, az úttesten, a külső forgalmi sávban történt, úgy látták biztonságosnak, ha a panaszost a szolgálati gépkocsi elé, a járdához kísérik az esetleges baleset megelőzése céljából. Mivel a panaszos ellenállt a rendőri intézkedésnek, konkrétan annak, hogy a gépkocsi elé kísérik, testi kényszert alkalmaztak. Ekkor történt az, hogy a r. törzsőrmester jobb kezének kisujját megfogta és kicsavarta. A rendőr ekkor erős fájdalmat érzett, ami miatt az intézkedés befejeztével Sz. város orvosi ügyeletére ment orvosi ellátás céljából.

Mivel a korábban rögzített, a panaszos adatait tartalmazó RK lap megsemmisült (a panaszos összetépte, a szél, illetve a gépkocsik által keltett légmozgás a darbjait széthordta), szükségessé vált azok újbóli rögzítése. Mivel a panaszos „mind verbálisan, mind tetteleg ellenállt az intézkedésnek, így az intézkedés eredményes befejezése érdekében szükségessé vált az arányos testi kényszer alkalmazása”. A rendőrök megítélése szerint a panaszossal szemben a helyszínen erőszakos bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel, ezért indokoltnak látták a bilincs alkalmazását. A bilincselést és az előállítását a Közrendvédelmi Osztály két járőre hajtotta végre.

A jelentés szerint a rendőrök („a helyszínen lévő összes rendőri egység”) a panaszossal többször közölték a helyszínen, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt állítják elő.

A r. törzsőrmester az előállítás időtartamáról nem tudott nyilatkozni, és arról sincs tudomása, hogy milyen eljárási cselekményeket fogantatosítottak az ügyel kapcsolatban, illetve azok mennyi időt vettek igénybe. A r. törzsőrmester ugyanakkor előadta, hogy az intézkedés során folyamatosan nyugodt hangnemben beszélt a panaszossal, rá negatív jelzöt, illetve kifejezést nem tett, normál hangerővel kommunikált, figyelembe véve azt, hogy a helyszínen az intézkedés idején erős forgalom volt, amely zajjal járt, és megpróbált érthető és határozott lenni. A panaszos férjével szemben rendőri intézkedés nem történt, de adatait RK lapon rögzítették. Az intézkedés végén egyébként az intézkedés alá vont jármű műszaki okból üzemképtelenné vált (lemerült az akkumulátora), így annak az útról való eltávolítását a helyszínen lévő rendőrök segítségével oldotta meg a panaszos férje.

b) A Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály r. őrmester járőrének – aki a panaszossal szembeni bilincskalkulációban és az előállításában közreműködött – jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A kérdéses napon a r. őrmester járőrszolgálatot látott el Sz. város illetékességi területén, és 10 órakor az ügyeletvezetőtől azt az utasítást kapta, hogy vonuljon a V. út 1 sz. előtt található kereszteződésbe, mivel onnan a szolgálatot teljesítő baleseti helyszínelő járőrök rendőri segítséget kértek, mert a panaszos akadályozta őket az intézkedésben.

A r. őrmester 10 óra 5 perckor érkezett a megadott helyre. A helyszínen tartózkodott a panaszos és férje, valamint a panaszossal szemben intézkedő járőrpár. A helyszínen való tájékozódás során a rendőr megtudta, hogy a panaszos a törvényes rendőri intézkedést több alkalommal „passzívan, illetve aktívan akadályozta. Többszöri rendőri felszólítás ellenére nem hagyta abba a jogellenes magatartást, illetve támadólag lépett fel a vele szemben törvényesen intézkedő [...] járőrpárral.” A panaszos a támadó magatartást a Közlekedésrendészeti Osztály r. őrmester járőrrel szemben valósította meg: több alkalommal megfogta a karját, illetve kitépte a szolgálati okmányokat a kezéből. Ezt követően a járőrpár a panaszost megpróbálta megbilincselni, amikor a panaszos a bilincselést végző r. törzsőrmester járőrvezető kezét kicsavarta. Ezek után kértek segítséget a Sz.-i Rendőrkapitányság ügyeletvezetőjétől, annak érdekében, hogy a rendőri intézkedést szakszerűen be tudják fejezni.

A r. őrmester a jelentésben úgy nyilatkozott, hogy a panaszos megbilincselése indokolt volt az előállítás fogantatosítása érdekében, mivel szándékos bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, és több alkalommal ellenszegült a rendőri intézkedésnek, illetve azt szándékosan akadályozta, és az intézkedő rendőr kezét kicsavarta.

A rendőr a helyszínen azt tapasztalta, hogy a panaszos agresszív magatartást tanúsított az intézkedő járőrpárral, illetve a helyszínen lévő valamennyi rendőrrel szemben, és minősíthetetlen hangon beszélt.

A rendőr azt az utasítást kapta a Közrendvédelmi Osztály vezetőjétől, aki a helyszínen tartózkodott, hogy a panaszost állítsa elő a Sz.-i Rendőrkapitányságra. Az előállítás

foganatosítása, illetve a bilincs használata, az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján vált indokolttá, a támadás megakadályozása végett, illetve az az Rtv. 34. §-ának (1)-(3) bekezdésére, illetve a Szolgálati Szabályzat 90. §-ának rendelkezéseire, és az ORFK vezetője által kiadott utasítások együttes figyelembevételével történt.

A r. őrmester a panaszost sérülés- és panaszmenetesen átadta a Sz.-i Rendőrkapitányság ügyeletvezetőjének, aki azt követően a további intézkedéseket foganatosította.

A r. őrmester jelentésében megjegyezte, hogy a rendőri intézkedést az előállított személy emberi méltóságához fűződő jogait szem előtt tartva foganatosította; továbbá úgy nyilatkozott, hogy a panaszos férjével szemben nem foganatosított rendőri intézkedést.

c) A Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály r. zászlós járőrvezetője – aki a panaszossal szembeni bilincskalkulációban és az előállításában közreműködött – jelentésében az alábbiak szerint nyilatkozott.

A r. zászlós és a r. őrmester járőr az ügyeletvezetőtől kapott utasítást, hogy a kérdéses helyszínről az ott szolgálatot teljesítő baleseti helyszínelő járőrök rendőri segítséget kértek. 10 óra 5 perckor érkeztek a megadott helyre. A r. zászlós azt észlelte, hogy a járőrpár a szolgálati gépkocsijuk elejéhez állítva tartanak egy nőt (a panaszost), aki akkor nem volt megbilincselve.

A rendőr a helyszínen a r. törzsőrmester járőrvezetőtől azt a tájékoztatást kapta, hogy a panaszos az igazoltatását követően a szolgálati járművükhöz lépett, és a vezető oldalon a nyitott ablakon keresztül benyúlt és a járőr kezéből kitépte az RK lapot, majd „a helyszínről ordibálva távozni akart”. A panaszos többszöri felszólítás ellenére sem állt meg, a rendőri intézkedést nagymértékben akadályozta. A panaszost a gépkocsi elejéhez kívánta kísérni a r. törzsőrmester járőrvezető, amely alól a panaszos ki akarta vonni magát, ezért testi kényszert alkalmazott vele szemben, amelynek során a panaszos a jobb kisujját megfogta és kicsavarta, amit egyébként többször is fájlat. Ekkor értesítették a Sz.-i Rendőrkapitányság ügyeletét és rendőri segítséget kértek a helyszínre, hogy az intézkedést be tudják fejezni. A jelentés szerint a helyszínen jelen volt egy férfi is (a panaszos férje), aki a r. zászlós és járőrtársa kikerkezésekor mindvégig kiabált az intézkedő járőrökkel.

Időközben megjelent a helyszínen a p.-i járőrpár, illetve a bűnügyi főtechnikus, majd az ügyeletes parancsnok és a váltásparancsnok. A r. zászlós az ügyeletes parancsnoktól azt az utasítást kapta, hogy a panaszost állítsa elő a Sz.-i Rendőrkapitányságra. A r. zászlós a panaszossal a viselkedése miatt többször is nyomatékosan közölte, hogy vele szemben bilincset fog alkalmazni. A panaszos mindvégig agresszív magatartást tanúsított.

A r. zászlós jelentése a panaszossal szembeni bilincs alkalmazás jogi és ténybeli indoka, valamint végrehajtása tekintetében a r. őrmester járőrtársa jelentésében írtakkal [állásfoglalás II. rész 12) b) pont] lényegét tekintve megegyezik.

A r. zászlós jelentésében azt is megjegyezte, hogy az intézkedés ideje alatt a panaszos, illetve a férje meglehetősen agresszíven kiabált, illetve minősíthetetlen hangnemben beszélt.

d) A panaszossal szembeni rendőri intézkedés helyszínén megjelent P.-i Rendőrőrs két járőre külön-külön jelentést készített az általuk észleltekkal kapcsolatban.

Jelentésükben egyezően előadták, hogy a kérdéses napon az ügyeletes tiszt utasítására megjelentek Sz. város D. úti HÉV állomás mellett levő buszmegállónál, mivel onnan rendőri segítséget kért a panaszossal szemben intézkedő r. törzsőrmester járőrvezető.

A helyszínre érkezve a rendőröket a r. törzsőrmester arról tájékoztatta, hogy a panaszost igazoltatták, amelynek során észlelték, hogy az általa vezetett jármű műszaki érvényessége lejárt. Az intézkedés közben a panaszos a r. törzsőrmester kezéből a jármű okmányait, valamint a rendőri jegyzetet kitépte, és magatartása támadó jellegű volt. A tájékoztatást követően a r. törzsőrmester járőrvezető megkérte a p.-i járőröket, hogy végezzenek adatgyűjtést a környéken, hátha valaki látta a történeteket. A rendőrök eleget tettek a kérésnek, azonban az adatgyűjtés nem vezetett eredményre.

A jelentések szerint a rendőrök kiérkezésekor a panaszos, a férje és az intézkedő járőrpár a szolgálati gépkocsi és az intézkedés alá vont jármű között voltak, és a panaszos és férje azt nehezményezte, hogy „miért kell ide ennyi rendőr”.

Az időközben a helyszínre kiérkezett parancsnok utasítására a rendőrök az adatgyűjtést követően a helyszínt elhagyták, és járőrtevékenységüket továbbfolytatták. A p.-i járőrök sem a helyszínen, sem a rendőrkapitányság épületében nem intézkedtek a panaszossal és a férjével szemben, velük semmilyen kapcsolatba nem kerültek, nem beszéltek.

e) A Sz.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnügyi-, Technikai és Helyszínelő alosztályának r. százados főtechnikusa is megjelent a rendőri intézkedés helyszínén.

A r. százados jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses napon bűnügyi helyszínelő szolgálatot látott el, amikor szolgálati rádión keresztül rendőri segítséget kért a Közrendvédelmi Osztály r. törzsőrmester járőrvezetője a folyamatban levő intézkedésének befejezéséhez. A r. százados ezért megjelent a helyszínen, ahol a r. törzsőrmester röviden tájékoztatta őt arról, hogy a panaszos az intézkedés közben kitépte a rendőr kezéből az okmányait, és magatartása támadó jellegű volt.

A r. százados az ügyeletes vezető utasítására helyszíni szemlét folytatott le hivatalos személy elleni erőszak gyanúja miatt, majd a helyszínt elhagyta.

A r. százados jelentésének további része a p.-i járőrök jelentésében foglaltakkal [állásfoglalás II. rész 12) c) pont] lényegileg megegyezik (az intézkedés alá vont személyek és az intézkedő rendőrök elhelyezkedése, a rendőri létszám panaszos általi sérelmezése tekintetében, illetőleg a panaszossal szemben a rendőr nem intézkedett).

13) A kérdéses napon ügyeletes tiszt szolgálatot ellátó r. zászlós jelentést készített a rendőri intézkedéssel összefüggésben.

A jelentésben a r. zászlós előadta, hogy a Sz.-i Rendőrkapitányság baleseti helyszínelő járőre Sz. városban a D. út és a V. út kereszteződésénél intézkedést kezdeményezett, amelynek során

az intézkedés alá vont panaszos őket akadályozta és a járőr EDR rádión keresztül segítséget kért.

Az ügyeletes tiszt rendőri erőket küldött a helyszínre, ahonnan – tájékozódás után – a panaszost előállították a rendőrkapitányságra, vele szemben bilincset alkalmaztak, ami sérülést nem okozott.

A rendőri intézkedés időtartama 10 óra 5 perctől 15 óra 45 percgig tartott. Az előállítás során a panaszossal szemben az előállító helyiségbe történő elhelyezés előtt ruházatátvizsgálatot fogantatosított a Közrendvédelmi Osztály titkárnője. Ezt követően minden, a panaszosnál levő személyes és egyéb dolgot letéti jegyzőkönyvön átvett a Közrendvédelmi Osztály r. törzssászlós körzeti megbízottja.

A panaszost szóban nyilatkoztatták az élelmezéséről és a hozzátartozója kiértesítéséről, ami alapján a panaszos élelmet nem kért, de kiértesítést igen. A jelentés szerint a kiértesítés a helyszínen is megtörtént, mivel jelen volt a panaszos férje, de 11 óra 25 perckor az ügyeletes parancsnok telefonon is értesítette a férfit.

A panaszos „az előállítással kapcsolatos tájékoztatásokat” szóban és írásban is megkapta. Az ügyeletes tiszt maga tájékoztatta a panaszost a panaszjog lehetőségéről, illetve „a testületek szerepelnek az előállítás időtartamáról szóló igazoláson”.

14) A megyei rendőr-főkapitányság vezetője a Testület ismételt felvilágosítás kérése alapján újabb tájékoztató levelet küldött. Eszerint a Sz.-i Rendőrkapitányság épületében csak azon eljárási cselekmények történtek, amelyeket az összefoglaló jelentés [állásfoglalás II. rész 10) pontban ismertetett dokumentum] tartalmaz. A panaszost panaszjogáról az ügyeletes tiszt tájékoztatta.

15) A Testület munkatársa további felvilágosítást kért a Sz.-i Rendőrkapitányságról abban a kérdésben, hogy a panaszos előállításának időtartama alatt történt-e a panaszos személyét érintő további eljárási cselekmény (pl. kihallgatás). A hivatalvezető tájékoztatása szerint a panaszost nem hallgatták ki, mivel az ügyész nem adott utasítást nekik annak elvégzésére. Az ügyész utasítására történt meg 15 óra 45 perckor a panaszos szabadon bocsátása.

16) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszossal szembeni rendőri intézkedéssel összefüggő rádióforgalmazás anyagát. A rendelkezésre bocsátott hangfelvételeken – időpontok megjelölése nélkül – az alábbiak hallhatók.

Az intézkedő r. őrmester járőr bemondja, hogy lenne egy személy, akiről szeretné megtudni, hogy rendelkezik-e vezetői engedéllyel és egy gépjármű, amivel kapcsolatban a forgalomból kiltásra és műszakira kérdez rá. Ezt követően a r. törzsrőrmester bediktálja a panaszos személyes adatait és a gépkocsi típusát és forgalmi rendszámát. Az ügyeletes közli, hogy a panaszosnak van érvényes jogosítvány, de a rendszerben nem szerepel, hogy eltiltották-e. A panaszos által vezetett gépjármű nincs kivonva a forgalomból, egy harmadik személy (Cserna Attila) a tulajdonosa, a műszakija lejárt. Ezt követően hallható, hogy a r. őrmester azt mondja, segítséget kérnek a HÉV átjárónál levő rendőrlámpához. Megkérdezi az ügyeletes, hogy mi a baj. A rendőr azt mondja, hogy „nekünk jöttek”. Az ügyeletes válaszol, hogy „hallottam, máris ott vagyunk, megyünk”, majd pedig megkérdezi, hogy személyi sérülés van-e. A rendőr

annyit mond, hogy „légyszi, siessetek!” Az ügyeletes elmondja, hogy a járőrök segítséget kérnek, egyúttal engedélyezi a megkülönböztetett jelzés használatát. Az ügyeletes ismét megkérdezi a helyszínen levő rendőröket, hogy mi történt. A r. őrmester azt mondja, hogy nekik ment a gépjármű vezetője. Az ügyeletes tovább kérdezi, hogy tettlegesség történt-e, megütötte-e őket. A r. őrmester azt válaszolja, hogy a r. törzsőrmesternek kicsavarta az ujját, az ő kezéből pedig kitépte az RK lapot. Az ügyeletes ezt nyugtázza, és közli, hogy tartsák vissza az intézkedés alá vont személyt, „megy a segítség”. Később az hallható, hogy a bűnügyi főtechnikus közli, hogy ott van a helyszínen. Az ügyeletes utasítást ad, hogy „ha az emberke megvan, akkor hozzátok be, állítsátok elő!”. A forgalmazás anyagában időközben hallható, amint egy férfi rendőr azt mondja: „basszátok szét a fejét!”, később egy másik is drukkol: „23-as, tépd le az arcát!”) Később egy rendőr azt mondja, hogy megjött a Közrendvédelmi Osztály vezetője, akinek elmondja, hogy mi történt. A rádióforgalmazási anyag további, az ügyre vonatkozó részében az hallható, hogy a helyszínen levő parancsnok engedélyével elhagyják a helyszínt, és folytatják munkájukat, illetve egy rendőr közli, hogy egy fővel tart a rendőrkapitányságra.

17) A Sz.-i Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság a panaszost a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése és a közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése szabálysértése miatt halmazati büntetésként 30.000 forint pénzbírsággal sújtotta.

A szabálysértési határozat indokolása szerint a panaszossal szemben történt rendőri ellenőrzés során megállapították, hogy a panaszos úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy a gépjármű forgalmi engedélyt és vezetői engedélyét nem tartotta magánál, valamint a jármű kötelező tartozékai nem voltak elhelyezve a gépkocsiban. Az Országos Nyilvántartón keresztül történt ellenőrzés során megállapították azt is, hogy a gépjármű műszaki érvényessége 2010. szeptember 5-én lejárt. A panaszos a cselekményével megvalósította a KRESZ 5. § (1) bekezdésének a) pontjába, valamint c) pontjába és a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 96. §-ának (1) bekezdés a) pontjába és bb) pontjába ütköző, és az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban Szabs. r.) 54. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése, illetve az 53. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése szabálysértéseit.

III.

A panaszos sérelmezte beadványában a vele szemben fogantatosított a rendőrök szolgálati fellépésének módját, az intézkedés keretében történő igazoltatást, az előállítását és annak egyes körülményeit (az ok közlésének elmaradását, az előállítás időtartamát, a ruházataátvizsgálást, a fogvatartotti jogokról való tájékoztatás elmaradását, az ivóvízhez jutás és a mosdóhasználat biztosításának hiányát), a kényszerítő eszközök (testi kényszer és bilincs) alkalmazást, a rendőri létszámot, a rendőri intézkedés részrehajló jellegét és a panaszjogról való tájékoztatás elmulasztását.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. §-ának (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz és személyi integritáshoz, az 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok

védelméhez, valamint az 57. §-ának (5) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát az alábbiak szerint. A rendőri intézkedésekkel összefüggésben továbbá vizsgálni kellett az Alkotmány 54. § (2) bekezdése szerinti embertelen, megalázó bánásmód tilalmának, valamint az Alkotmány 70/A. §-a szerinti diszkrimináció tilalmának kérdését is.

1) A közlekedésrendészeti intézkedést az Rtv. 44. §-a szabályozza, amelynek (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog (egyben kötelezettség) a rendőrséget minden esetben megilleti (és terheli).

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőrök a kérdéses napon közlekedésrendészeti járőr- és balesethelyszínelői szolgálatot láttak el. Az annak keretében végzett mozgó ellenőrzés során észlelték a panaszos által vezetett gépjármű műszaki érvényességének lejártát – a rendszámtáblán levő jelzés alapján. Az intézkedés során a rendőrök azt is megállapították, hogy a panaszos nem tartotta magánál személyi igazolványát, vezetői engedélyét és a jármű forgalmi engedélyét. A r. őrmester tájékoztatta a panaszost, hogy szabálysértési eljárást kezdeményeznek vele szemben. A szabálysértési feljelentésben az intézkedő rendőrök KRESZ 5. §-ának (1) bekezdés a) pontjába, (4) bekezdésébe, a 4. §-ának (3) bekezdésébe, illetve a KÖHÉM r.) 106. §-ának (1) bekezdésébe és 103. §-ának (1) bekezdésébe ütköző szabálysértések elkövetése miatt tettek feljelentést a panaszossal szemben.

A KRESZ 5. §-a tartalmazza a járművek közlekedésben való részvételének feltételeire vonatkozó előírásokat. A feltételek között szerepel, hogy a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van, illetve amely a jogszabályban meghatározott műszaki és környezetvédelmi feltételeknek megfelel. A KRESZ 4. §-ának (3) bekezdése továbbá előírja, hogy a járművezetői engedélyt a vezetőnek vezetés közben magánál kell tartania.

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 96. §-a előírja, hogy melyek a járművezető, a járműtulajdonos (üzemben tartó) kötelezettségei. Eszerint a külön

jogszabályban (KRESZ-ben) meghatározottakon túl a járművezetőnek vezetés közben magánál kell tartani a vezetésre jogosító okmányt, illetve a köteles közúti ellenőrzés során a személyazonosságát igazoló és a vezetésre jogosító okmányt és annak mellékletét, illetve a forgalmi engedélyt az ellenőrzésre jogosult hatóságnak átadni.

A Szabs. r. 54. §-ának (1) bekezdése szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését valósítja meg az, aki a KRESZ 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi – amennyiben a Szabs. r. 42-51. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Szabs. r. 53. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése szabálysértését valósítja meg az, aki a külön jogszabályban meghatározott közúti közlekedési igazgatási szabályokat megsérti.

A Testület utal az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. A Testületnek az idézett, hatáskörét megalapozó jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben indult szabálysértési eljárást és az annak során meghozott határozatot felülbírálja. Töretlen gyakorlata alapján ugyanakkor a szabálysértési tényállásszerűséget a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja: abból a szempontból tehát, hogy egy adott helyzetben a szabálysértés minimális gyanúja fennállt-e, mert enélkül azoknak az egyébként a hatáskörébe tartozó rendőri intézkedésnek az értékelésére sem lenne képes, amelyek alapja a rendőrség megítélése szerint valamely szabálysértés elkövetése.

A Testület megítélése szerint a fent részletezettek észlelése alapján a rendőrök intézkedési kötelezettsége fennállt: közbiztonságot sértő körülményt észleltek, illetőleg a Szolgálati Szabályzat fentebb említett 3. §-ának (1) bekezdésében írt „szabálysértés észlelése” fordulata valósult meg. A Testület megállapítása ugyanakkor nem jelent az ügyben érdemi állásfoglalást a szabálysértés elkövetésével kapcsolatban.

A panaszos megállításának és igazoltatásának kérdésében pedig a Testület utal az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésére, amely az igazoltatás okait tartalmazza. Eszerint: a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület – a bizonyítékok gondos mérlegelését követően, anélkül, hogy a szabálysértési felelősség kérdésében egyébként állást foglalt volna – megállapította, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 44. §-ának fent hivatkozott (1) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen állították meg és igazoltatták a panaszost. Az intézkedés foganatosításával a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát jogszerűen korlátozták a rendőrök.

2) A panaszos sérelmezte beadványában, hogy a vele szemben elsőként intézkedő rendőrök az azonosításra vonatkozó kötelezettségüket többszöri kérése ellenére nem teljesítették: nem mutatkoztak be, nem közölték jelvénytípusukat, és az adatok nem voltak elhelyezve ruházatukon sem. A panaszos sérelmezte azt is, hogy a rendőr nem jelölte meg a vele szemben foganatosított intézkedések konkrét célját, illetve nem közölte a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket azokkal kapcsolatban, valamint nem engedte meg, hogy a „feljelentés” szövegét elolvashassa. A Testület ezekkel összefüggésben az alábbiakat állapította meg.

a) A rendőr szolgálati fellépésére és azonosíthatóságára vonatkozó szabályokat az Rtv. 20. §-a tartalmazza, amelyeket a Szolgálati Szabályzat 4. §-a egészít ki az „udvariassági” szabályok megállapításával.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha annak eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja, kivéve, ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (ez esetben azt az intézkedést követően kell megtenni).

A Testület továbbá utal a „Tájékoztató az állampolgárok részére a rendőri igazoltatásról” című ORFK kiadvány vonatkozó részére is, mely szerint: „Az egyenruhás rendőrnek a szolgálata során minden esetben viselnie kell az azonosító jelvényét, amit az egyenruha bal felső mellrészén kell elhelyezni. Ettől a szabálytól eltérni csak kivételesen, az alábbiakban jelzett esetekben lehet! Előfordulhat ugyanis az, hogy a rendőri állomány speciális feladatot lát el (pl. rendezvények alkalmával csapatalkalmi tevékenységet végez). Ezekben az esetekben lehetséges, hogy a rendőrök egyenruháján, védőruháján (különösen a gyakorló öltözeten, az általuk viselt védőfelszerelések miatt) nem biztosítható az azonosító jelvény elhelyezése. Ilyenkor természetesen más megfelelő módon kell gondoskodni az állomány egyes tagjainak egyedi azonosíthatóságáról. Ennek érdekében a védőfelszerelésen (pl. a bevetési sisakon) vagy az egyenruhán jól látható módon az azonosító jelvényének a számát fel kell tüntetni.”

Amint azt a Testület már számos állásfoglalásában kifejtette, az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak, ezek hiányában ugyanis nincs vele tisztában, ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés

jogszerűségét, és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem.

A Testület a panasz ezen részével összefüggésben továbbá hivatkozik a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek, valamint a hivatásos tűzoltóságok egyenruha-ellátásra jogosult személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról szóló 14/2010. (XII. 31.) BM rendeletre (a továbbiakban: BM r.), amelynek 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy az igényjogosult (azaz az önálló szervek – így a rendőrség – egyenruha-ellátásra jogosult személyi állománya, a Rendőrtiszti Főiskola hallgatói és a rendészeti szakközépiskolák tanulói állománya, valamint a berendeltek és a vezényeltek) – a rendszeresítésre tervezett termékeknek, valamint cikkeknek csapatpróba keretében történő próbahasználatát kivéve – csak rendszeresített, a szolgálati feladataihoz igazodó egyenruházati terméket és felszerelési cikket viselhet. A BM r. 47. §-ának (2) bekezdése szerint az egyenruházat – viselési alkalom szerint – lehet társasági- (dísz-, ünnepi), szolgálati (köznapi), vagy gyakorló öltözet. A 48. § (1) bekezdése értelmében a szolgálati öltözet a hivatásos állomány ruházata a napi irodai szolgálati tevékenység végrehajtása, a közterületen járőrszolgálatban és a fogvatartottak napi tevékenységének irányítása során (amennyiben más öltözet nincs elrendelve). Az 53. § szerint pedig az igényjogosult a társasági, valamint a szolgálati vagy köznapi öltözetén, valamint a jó láthatósági átvetőn névkitűzőt visel. A névkitűző a viselőjének teljes nevét tartalmazó BODONI ANTIQUA betűtípusú, nagy nyomtatott betűvel írott, 80x14 mm méretű, lekerekített sarkú, ezüstszínű fémlap. A betűk fekete színűek. A névkitűzőt az egyenruházat jobb oldali mellrészén lévő zsebfedő felső szélének tűzésén, középen – a hivatásos állománykategóriát kifejező hímzett jelvény alatt – vagy az ennek megfelelő helyen kell elhelyezni. A névkitűző ballonkabáton, felöltőn, valamint a szolgálati bőrdzsekin és a szolgálati télikabáton nem viselhető.

A Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasítás 5. sz. mellékletének 9. b) pontja szerint „a szolgálati azonosító jelvényt a szolgálati, gyakorló és speciális ruházaton és a láthatósági mellényen kell viselni. Az azonosító jelvényt – a bevetési póló, zubbony, kabát kivételével – a zubbony, a szolgálati dzseki (téli, nyári), a hosszú és rövid ujjú ing (szürke vagy kék, fehér), a gyakorló zubbony, a motoros ruha (téli, nyári), a kutyavezető kabát, valamint a láthatósági mellény bal mellzsebében a zsebfedő alatt, annak rögzítő gombjára gombolva, annak hiányában annak képzeletbeli helyére tűzve kell viselni”.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentése a panaszolt kérdésekkel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy a r. őrmester a panaszos gépkocsijának megállítása után annak vezetőoldali ajtajához lépett és a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezett. Amikor pedig panaszos több ízben is kérte, hogy a r. őrmester mondja meg nevét és jelvénytípusát, a rendőr annak minden alkalommal eleget tett. A Sz.-i Rendőrkapitányság vezetője által készített értékelő jelentésben az szerepel, hogy a rendőrök az intézkedést az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott módon kezdeményezték, illetve a r. őrmester a panaszos kérésére utóbb is közölte azonosító adatait. Az intézkedő r. őrmester szolgálati ruházatát megvizsgálva pedig azt állapították meg, hogy a láthatósági átvetőn a jelvénye és a névkitűzője is rajta volt. A r. törzsőrmester kiegészítő jelentése azt tartalmazza, hogy a r. őrmester járőr a napszaknak megfelelően köszönt a panaszosnak, bemutatkozott, közölte szolgálati helyét és beosztását, majd közölte a megállítást okozó okát a panaszossal. A jelentés szerint továbbá a panaszos csak a r. őrmestertől kérte el utóbb a nevét és jelvénytípusát, aminek a rendőr eleget is tett, de az adatokat nem írta fel. A

szabálysértési feljelentésben a rendőrök szintén megjegyezték, hogy a panaszos az intézkedés végén elkérte nevüket és jelvéyszámukat, amit közöltek vele. A rendőrségi dokumentumok között továbbá nem szerepel olyan körülmény, ami a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztette, és ami miatt az azonosításra vonatkozó kötelezettséget elegendő lett volna az intézkedés befejezésekor teljesíteni.

A Testület elfogadta a rendőrség azon állítását, hogy a rendőrök öltözéke megfelelően tartalmazta a névkitűzőt és a jelvényt, amelynek tekintetében alapjogi sérelmet nem állapított meg. Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján ugyanakkor nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök az intézkedés kezdetén eleget tettek-e az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, ezért e tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

b) Az elsődleges rendőrségi jelentés szerint az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján (a Szolgálati Szabályzat 38. §-ában foglaltakra is figyelemmel) igazoltatták a panaszost és az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján közlekedésrendészeti intézkedésnek is alávetették. Az intézkedést az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdésében megfogalmazott módon kezdeményezték. A nyilvántartásokból történő lekérdezés eredményeként megállapított tények alapján, a Szolgálati Szabályzat 21. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, a rendőrök tájékoztatták a panaszost, hogy vele szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek. A r. őrmester kiegészítő jelentésében felsorolta azon jogszabályi rendelkezéseket, amelyek alapján a panaszos szabálysértéseket valósított meg.

A Szolgálati Szabályzat hivatkozott rendelkezése rögzíti, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy jogszabály által meghatározott esetekben helyszíni bírságot szab ki. A rendőr figyelmeztetést csak azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A rendőrök a feljelentést a rendőrkapitányság épületében készítették el, a helyszínen csak RK lapot tölthettek ki. A panaszos azon állítása, hogy a feljelentés szövegét nem engedték neki elolvasni, tehát valótlan. A rendőrségi iratok egybehangzóan azt tartalmazzák, hogy a panaszos nem ismerte el a szabálysértés tényét, személyes adatairól nem nyilatkozott, és azt aláírni sem volt hajlandó. A r. törzsőrmester jelentése továbbá azt tartalmazza, hogy a panaszos előzőleg nem jelezte semmilyen módon, hogy az RK lapon rögzítetteket el akarja olvasni.

A bizonyítékok egybevetése alapján az intézkedések (megállítási és igazoltatási) ténye és célja közlésének megtörténte tekintetében a Testület a rendőrség állítását tartotta meggyőzőbbnek. **A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőr a közlekedésrendészeti ellenőrzés keretében történő ellenőrzés és igazoltatás célja közlésére vonatkozó kötelezettségének eleget tett, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.**

3) A panaszos sérelmezte beadványában a vele szemben alkalmazott kényszerítő eszközöket. Állítása szerint ellenállást nem tanúsított, mégis a r. őrmester – előzetes figyelmeztetés nélkül – szétrúgta a lábait, karjait hátra felfelé csavarta, a motorháztetőre nyomták, és percekig így tartották. A bilincselés egyik oka sem forgott fenn továbbá álláspontja szerint, mégis – szintén előzetes figyelmeztetés nélkül – kezeit hátrabilincseltek. A panaszost később nem az őt

megállító, hanem csak a később kiérkező rendőrök, „nyugodt hangvételi” beszélgetést követően bilincseltek meg.

a) Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – az intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (2) bekezdése meghatározza, hogy mit kell a kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek tekinteni: azt a célzatos, fizikai erőfelfejtéssel járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést foganatosítson. A Szolgálati Szabályzat 59. §-ának (1) bekezdése értelmében továbbá testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a kényszerítő eszközt a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. A Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, az 57. § (1) bekezdésében rögzíti, hogy a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható. A (2) bekezdés szerint a rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti. A kényszerítő eszköz alkalmazását a Szolgálati Szabályzat említett 57. §-ának (3) bekezdése alapján jól hallhatóan, közérthetően és határozott módon meg kell előznie a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, illetve az arra vonatkozó figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elvei között kerül rögzítésre az arányosság követelménye (15. §) és a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elveiről szóló rendelkezés (16. §). Az Rtv. 15. §-a értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan

hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-a pedig kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén és az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. A Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (1) bekezdése rámutat, hogy a kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent: súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének garanciális előírása továbbá, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

b) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszost megállító és ellenőrzés alá vonó rendőrök alkalmaztak testi kényszert. Az elsődleges rendőri jelentés ezzel összefüggésben azt tartalmazza, hogy a panaszos kitépte a r. őrmester kezéből az RK lapot, a panaszos megszerezte az addig rögzített összes adatot, így az intézkedés későbbi dokumentálását lehetetlenné tette, ami miatt a járőrök további intézkedést akartak foganatosítani vele szemben, de felszólításukra a panaszos nem állt meg. A rendőrök ekkor fogták meg a panaszost a karjánál, aki így nem tudott tovább menni, és újból felszólították, hogy lépjen a szolgálati gépjármű elé. A panaszos azonban a felszólításnak nem akart eleget tenni, ezért a karjánál fogva oda irányították. A panaszos továbbra is megpróbálta magát kivonni az intézkedés alól. Eközben történt – a rendőrök állítása szerint –, hogy a panaszos a járőrvezető jobb kézfejeére visszafogott, és a kisujját hátrafeszítette. A támadás miatt a járőr lenyomta a karjánál fogva a panaszos vállát előre nyomta, ami miatt a panaszos a járőrvezető ujját elengedte. A járőrvezető kiegészítő jelentésében továbbá az szerepel, hogy a panaszos verbálisan és tetteleg ellenállt az intézkedésnek, aminek eredményes befejezése érdekében szükségessé vált a testi kényszer alkalmazása. A rendőrségi rádióforgalmazásban kétszer is elhangzott, hogy a panaszos a rendőröknek nekiment, és hogy a járőrvezető ujját kicsavarta. A sérült járőr utóbb orvosi vizsgálaton is megjelent, ahol 8 napon belül gyógyuló sérülést állapítottak meg.

A panaszos azt maga is leírta a panaszbeadványban, hogy a szolgálati gépkocsiba benyúlt, hogy az RK lapot („feljelentést”) elolvashassa, de a rendőr nem adta oda, ezért a papír „összegyűrődött”. A Sz.-i Rendőrkapitányság vezetőjének értékelő jelentése ezzel összefüggésben azt tartalmazza, hogy a panaszos által elkövetett szabálysértések és „immár a hivatalos személy elleni erőszak – az intézkedésre történő kényszerítés mint elkövetési magatartás – büntetnének megvalósulása alapján bűncselekmény gyanúja miatt”.

A Testület a kényszerítő eszköz indokoltsága tekintetében – figyelemmel jelen állásfoglalás III. rész 1) pontjában ismertetett hatásköri szabályokra is – nem vizsgálta azt, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a rendőrség által hivatkozott bűncselekményt, hanem csak azt, hogy a testi kényszer Rtv. szerinti fennálltak-e az adott esetben. A Testület megítélése szerint a panaszos azzal, hogy benyúlt a rendőrségi szolgálati gépkocsiba, és kitépte az igazoltatás során rögzített adatokat tartalmazó RK lapot a rendőr kezéből, olyan célzatos, fizikai erő kifejtéssel járó tevékenységet fejtett ki, amellyel a rendőröket jogszerű intézkedésük befejezésében megakadályozta, illetve újabb – a szabálysértés gyanújának észlelése miatti intézkedéstől különböző – intézkedésre kényszerítette. A Testület álláspontja szerint – miután meggyőzőbbnek találta a rendőrség előadását ebben a tekintetben – a panaszos aktív

magatartása indokoltta tette a karok megfogásával megvalósuló testi kényszer alkalmazását. A Testület a bizonyítékok alapján továbbá elfogadta a rendőrség azon álláspontját, hogy a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer során a panaszos a r. törzsőrmester kisujját megcsavarta, ezért további testi kényszer alkalmazása vált szükségessé. Az elsődleges rendőrségi iratok a megelőző figyelmeztetés megtörténte tekintetében nem tartalmaznak adatot; a Sz.-i Rendőrkapitányság vezetőjének értékelő jelentése szerint viszont – mivel a panaszos magatartása alapján arra következtettek, hogy továbbra is ki akarja vonni magát az intézkedés alól – a járőrök felszólították, hogy álljon meg és lépjen a szolgálati jármű elé, ellenkező esetben kényszerítő eszközt alkalmaznak.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök által alkalmazott testi kényszer indokoltnak és arányosnak tekinthető, amely nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát. Az előzetes figyelmeztetés megtörténte tekintetében a rendőrségi bizonyítékok ellentmondásossága miatt ugyanakkor a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának csekély fokú sérelmét.

c) Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés, illetve az intézkedésről készített rendőri jelentések szerint a Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának két járőre – akik bilincset alkalmaztak a panaszossal szemben – 10 óra 5 perckor érkezett a helyszínre, és az 5 perccel később megérkező ügyeletes parancsnok adott utasítást, hogy a panaszost állítsák elő. A panaszossal szembeni bilincsalkalmazás – amelyre az előzetes figyelmeztetés megtörtént – 10 óra 18 perctől 10 óra 20 percig tartott. A kényszerítő eszközt az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján (a támadás megakadályozása érdekében) alkalmazták a rendőrök. A kapitányságvezető értékelő jelentésében az szerepel, hogy az Rtv. 48. §-ának b) pontja és c) pontja (a szökés megakadályozása érdekében) alapján használtak bilincset a panaszossal szemben. A panaszost megállító és vele szemben elsődlegesen intézkedő rendőrök közül a r. törzsőrmester járőrvezető jelentése a bilincseléssel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy a panaszossal szemben erőszakos bűncselekmény gyanúja merült fel, ezért találták indokoltnak annak alkalmazását. A panaszos előállítását fogantató járőrök közül a járőr jelentése azt tartalmazza, hogy az előállítás fogantatója érdekében a panaszos megbilincselése indokolt volt, mivel szándékos bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, több alkalommal ellenszegült a rendőri intézkedésnek, illetve azt szándékosan akadályozta, és az intézkedő rendőr kezét kicsavarta. Ez a rendőr továbbá a helyszínen azt tapasztalta, hogy a panaszos agresszív magatartást tanúsított a helyszínen lévő valamennyi rendőrrel szemben. Jelentése szerint a bilincselés az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján vált indokolttá. A panaszos előállításában közreműködő járőrvezető jelentésében szintén úgy nyilatkozott, hogy a panaszos mindvégig agresszív magatartást tanúsított, továbbá, hogy többször is nyomatékosan közölte vele a bilincsalkalmazást.

A Testület megítélése szerint a panaszossal szemben történt bilincsalkalmazás – figyelemmel az állásfoglalás III. rész 3) b) pontjában írtakra is – az alábbiak szerint indokoltnak tekinthető. A rendőrségi iratok szerint a panaszos támadó jellegű magatartást tanúsított, illetve utóbb felmerült a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének megalapozott gyanúja. A Testület a rendőrség álláspontját találta elfogadhatóbbnak, figyelemmel a rendőrségi iratokra, a lényegüket tekintve egybehangzó rendőri nyilatkozatokra, a rendőrségi rádióforgalmazási hangfelvételekre. A bilincs alkalmazása indokoltnak tekinthető, mert egyrészt erőszakos magatartást tanúsított a panaszos, másrészt az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és próbálta magát az intézkedés alól folyamatosan

kivonni. A rendőrség által hivatkozott mindkét bilincselési ok – azaz az esetleges későbbi támadás megakadályozása és a szökés veszélye – megvalósult az adott esetben.

Önmagában továbbá az a tény, hogy a bilincset nem a panaszost megállító rendőrök tették a kezére, hanem a később kikerkező rendőrök, nem teszi a kényszerítő eszköz alkalmazását indokolatlanná. A Testület álláspontja szerint elfogadható az, hogy a rendőri segítségkérés alapján a helyszínen rövid idő alatt megjelent rendőrök számaránya miatt nem közvetlenül a testi kényszer alkalmazását követően bilincselték meg a panaszost. Amikor azonban az ügyeletes parancsnok azt az utasítást adta, hogy a panaszost elő kell állítani a rendőrkapitányságra, a beszállítás során (ami mindössze néhány percig tartott) pontosan az előzmények (intézkedés alól kivonta magát a panaszos, és erőszakos támadó magatartást tanúsított) ismeretében elfogadható a bilincs alkalmazása.

A Testület álláspontja szerint a bilincs jogszerű és az arányosság követelményét szem előtt tartó alkalmazásával a rendőrök nem sértették a panaszos emberi méltósághoz, illetve a személyi szabadsághoz fűződő jogát. A Testület a bizonyítékokat továbbá úgy értékelte, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőző figyelmeztetés elhangzott, ezért nem sérült ebben a tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

4) A panaszos sérelmezte beadványában a helyszínen jelen levő rendőri létszámot.

A Testület a helyszínen megjelent rendőri létszámot abból a szempontból vizsgálta, hogy megfelelt-e az Rtv. 15. §-ából levezethető arányos fellépés követelményének. A rendőrségi dokumentumok – és elsősorban a rádióforgalmazás hanganyaga – alapján megállapítható, hogy a panaszost megállító rendőrök EDR rádión kértek segítséget a rendőrségtől. Az ügyeletes közölte a többi járőrrel, hogy társaik segítséget kérnek. S miután arról is tájékoztatták a helyszínen jelen levő rendőrök az ügyeletet, hogy támadás érte őket, az ügyeletes parancsnok is kiment a helyszínre és egy bűnügyi technikus is megjelent. A helyszínen adatgyűjtést próbáltak végezni, illetve az RK lap maradványait megtalálni.

A körülmények alapján a Testület nem találta eltúlzottnak a rendőri létszámot, az arányosság követelménye nem sérült, így az alapjogi sérelmet önmagában nem idézett elő.

5) A Testület vizsgálta a panaszos elfogásának és előállításának indokoltságát, valamint az előállítás sérelmezett körülményeit.

a) Az Rtv. 33. §-ának (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás és az előállítás okait.

Az elfogás okaként az annak végrehajtásáról szóló jelentésben az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontját jelölték meg. Ezzel szemben az előállítást foganatosító járőrvezető jelentésében, illetve a Sz.-i Rendőrkapitányság vezetőjének értékelő jelentésében az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerepel. Az előállítást foganatosító járőrvezető jelentése továbbá azt tartalmazza, hogy a helyszínen jelen levő rendőrök többször közölték a helyszínen, hogy „bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt” állítják elő a panaszost.

A rendőrség által hivatkozott két ok közül az első, az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Az elfogásnak és az előállításnak ez az oka kötelező jellegű, mérlegelést nem tűrő. Ezzel összefüggésben említendő a Szolgálati Szabályzat 20. §-a, amelynek (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt, vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz; a (3) bekezdése szerint pedig a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő tettet elfogja, ha erre nincs mód, haladéktalanul intézkedik az elfogása, és szükség esetén a helyszín biztosítása iránt. A rendőrség által hivatkozott másik előállítási ok, az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. Ez utóbbi mérlegelés szerinti előállítási ok.

A rendőrségi iratok alapján az alább részletezettek alapján a panaszolt esetben az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítási ok forgott fenn azzal, hogy a panaszos a vele szemben intézkedő rendőrök egyikének kezét (ujját) kicsavarta.

A szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogási, illetve előállítási okkal kapcsolatban a Testület két feltétel megvalósulását vizsgálja: egyrészt valamely szándékos bűncselekmény elkövetését, másrészt a tettenérés megvalósulását.

A „szándékos bűncselekmény” kritériumának vizsgálatával összefüggésben a Testület ismételten utal arra, hogy a bűncselekményre utaló körülményeket vizsgálati körébe annak ellenére vonja, hogy magának a bűncselekményi tényállásnak a minősítésére és a büntetőjogi felelősség megállapítására nincs hatásköre. Ennek indoka, hogy a bűncselekményre utaló körülmények vizsgálata nélkül a Testület kontrollja az ilyen indokkal elfogott, illetőleg előállított személyek esetén teljesen kiüresedne.

A rendőr a Btk. 137. §-ának 1. l) pontja értelmében („jogszabály alapján közhatalmi, államigazgatási feladatokkal megbízott szervnél, testületnél az a személy, aki közhatalmi, államigazgatási feladatot lát el”) hivatalos személynek minősül. A Btk. 229. §-a rögzíti a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak tényállását: a büntett alapesetét követi el az, aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza. Az „akadályozás” olyan tevékenység, amely a jogszerű eljárás megkezdését, folytatását, vagy befejezését gátolja, nehezíti, késlelteti, intenzitását csökkenti. Az „intézkedésre kényszerítés” azt jelenti, hogy az erőszak, vagy fenyegetés alkalmas arra, hogy a közfeladatot ellátó személy az elkövető akaratának megfelelő magatartást tanúsítva, olyan jogilag értékelhető tevékenységet fejtessen ki, amelyre hatáskörénél fogva egyébként is jogosult volna (közömbös, hogy az erőszak, vagy fenyegetés hatására a sértett ténylegesen intézkedik-e, vagy sem). Ezen két elkövetési magatartás esetén a törvény elkövetési mód megvalósulását is megköveteli: erőszakkal vagy fenyegetéssel kell történnie az akadályozásnak és az intézkedésre kényszerítésnek; továbbá a passzív magatartás (puszta engedetlenség, a közfeladatot ellátó személy felszólítására valaminek meg nem tétele) nem tekinthető tényállásszerűnek. A harmadik elkövetési magatartás az eljárás alatti vagy miatti „bántalmazás”, ami azt jelenti, hogy az elkövető a sértett alany testét erőszakosan, durván érinti.

Jelen esetben a panaszos azzal, hogy a r. törzsőrmester ujját kicsavarta, fennállt a gyanúja annak, hogy a hivatalos személy elleni erőszak első fordulata szerinti „akadályozás” magatartásának legalább is a kísérleti stádiumát megvalósította. [Egy legfelsőbb bírósági döntés (EBH 2009. 2027.) „A személy elleni erőszak közvetlenül, vagy dologról áttevődően a testre irányuló olyan fizikai erő kifejtés, amely a passzív alanyra kényszerként hat. Amennyiben az elkövető ezt a személy elleni erőbehatást jogszerűen eljáró hivatalos személlyel szemben fejt ki, s ezzel (ha időlegesen is) megszakítja a hivatalos eljárás keretébe tartozó eseménysor folyamatos végrehajtását; hivatalos eljárás akadályozásáról van szó.”]

Az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogási (és előállítási) oknak a második feltétele a tettenérés. Tettenérésnek minősül az, amikor az elkövető a bűncselekményt egészben vagy részben szemtanú jelenlétében hajtja végre, illetőleg az is, amikor az elkövetőt a helyszínen vagy a helyszínről távozása közben, üldözés során fogják el. Jelen esetben a rendőrségi dokumentumokból megállapítható, hogy a panaszos azzal volt gyanúsítható, hogy a két rendőr közül a r. törzsőrmester sérelmére követett el bűncselekményt, gyakorlatilag a r. őrmester jelenlétében, vagyis a tettenérés első formája: a bűncselekmény szemtanú jelenlétében való végrehajtása valósult meg.

A Testület megítélése szerint a r. őrmester annak érdekében alkalmazott további testi kényszert a panaszossal szemben, hogy a jogsértő cselekményt megszakítsa, folytatását ellehetetlenítse, ezért a panaszos feltartóztatása, majd pedig a kiérkező rendőrök általi elfogása és előállítása megfelelő jogalap birtokában történt.

Az elfogás és előállítás „további intézkedés” megtétele céljából kell, hogy történjen az Rtv. előírása szerint, amely jelen esetben a panaszos gyanúsított kihallgatását és a bünygyi nyilvántartásba vételét jelentette.

A Testület a fenti okfejtés alapján megállapította, hogy a panaszos elfogása és azt követő előállítása jogszerűen történt, az a panaszos személyes szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta.

A Testület ehelyütt ugyanakkor a kapitányságvezetői értékelő jelentésben foglalt azon megjegyzéssel kapcsolatban, miszerint a panaszos azon magatartása, hogy kitépte a rendőr kezéből az RK lapot, megvalósította a hivatalos személy elleni erőszak büntetnének az „intézkedésre kényszerítés” fordulatát, az alábbi megjegyzést teszi. A fentebb írtak alapján a panaszos magatartása legfeljebb az „akadályozás” elkövetési magatartás megállapítására lehetett volna alkalmas: a dokumentum eltépésével a panaszos a rendőr jogszerű eljárásának folytatását, illetőleg befejezését gátolta, illetőleg késleltette. Másrészt azonban mindkét elkövetési magatartás esetén kötelező tényállási elem (az elkövetés módja) az erőszak vagy a fenyegetés, amelynek személy ellen kell irányulnia. A dolog elleni erőszak akkor tekinthető tényállásszerűnek, ha áttevődik a hivatalos személyre. Jelen esetben az RK lap kitépése nem tevődött át a sértett személyre. A Testület megítélése szerint ezért a rendőrség ezen hivatkozása nem volt helytálló.

b) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának időtartamát is.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határozza meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Jelen ügyben az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. június 3-án 10 órától 15 óra 45 percre tartott. A rendőrségi dokumentumokból megállapítható, hogy 9 óra 50 perckor észlelték a rendőrök a szabálysértés tényét, ezt követően megállították a panaszost. Igazoltatták, majd okmányok hiányában a központi nyilvántartásból kérdezték le az adatait. Ezt követően alakult ki a dulakodás a panaszos és a rendőrök között, és 10 órakor értesítették az ügyeletet az eseményről, 5 perccel később az első rendőrök megjelentek, és 10 perccel később az ügyeletes parancsnok is a helyszínen volt. Adatgyűjtést végeztek, és 10 óra 18 perckor ültették a panaszost a rendőrségi gépkocsiba, 10 óra 20 (egyres dokumentumok szerint 22) perckor a rendőrkapitányság épületébe előállították a panaszost, ahol még ekkor alkoholszondát alkalmaztak vele szemben, majd ruházatát átvizsgálták, előállító helyiségben elhelyezték, a rendőrök pedig az adminisztratív teendőket látták el. A megküldött fogdakönyvi bejegyzés szerint több mint öt órán keresztül nem mozgatták a panaszost (pl. kihallgatása céljából), és a rendőrségi iratok alapján sem tűnik ki, hogy a panaszos személyét érintően egyéb eljárási cselekmény történt-e. A rendőrség telefonos tájékoztatása alapján az előállítás időtartama úgy telt el, hogy nem hallgatták ki a panaszost a büntetőügyben. Az ügyész tájékoztatását követően, 15 óra 45 perckor szabadon bocsátották a panaszost.

A Testület megítélése szerint az, hogy az előállítás öt órát meghaladó időtartama alatt – a felsoroltakon kívül – a panaszos személyét érintő eljárási cselekmények nem történtek, sértette az arányosság követelményét. A rendőrség tájékoztatása szerint az ügyészség utasítására vártak, hogy kihallgassák-e a panaszost, majd a szabadon bocsátása is az ügyész döntése alapján történt.

A Testület a vizsgálata során megismert körülményeket úgy mérlegelte, hogy az előállítás időtartama aránytalanul hosszú ideig tartott, amivel sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga. A jogsérelem a rendőrség tevékenységén keresztül következett be, azonban nem a rendőrség döntése, hanem az ügyészség utasításai alapján. A Testület ezért megállapítja, hogy a panaszos személyes szabadsághoz való jogának korlátozása nem a rendőrség részéről eljáró személyeknek „felróható”.

c) A panaszos sérelmezte beadványában, hogy a rendőrség épületében ki kellett pakolnia a zsebeiből, és egy rendőr nő „megmotozta”.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszost a rendőrkapitányság épületében az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján átvizsgálta a Közrendvédelmi Osztály titkárnője.

A megjelölt törvényhely szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. Ugyanezen paragrafus (2) bekezdése pedig garanciális rendelkezésként rögzíti, hogy a ruházat átvizsgálását –

halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

Tekintettel arra, hogy a panaszos elfogását követően előállították, a rendőrség jogszerűen járt el a ruházatátvizsgálás foganatosításakor, amellyel a panaszos személyi integritáshoz való jogát jogszerűen korlátozták.

c) Az előállítás végrehajtása tekintetében a panaszos sérelmezte, hogy az előállított jogairól és kötelezettségeiről nem tájékoztatták a rendőrkapitányságon.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés azt rögzíti, hogy a panaszos az előállított jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta, amit az ügyeletes tiszt jelentésében megerősített. A panaszos viszont nem írta alá a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről szóló nyilatkozatot, és a hatósági tanú rovata nem volt kitöltve.

Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a kioktatás megtörténte tekintetében, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

d) A panaszbeadvány szerint a panaszos a fogvatartása alatt nem kapott ivóvizet, csak annyit mondtak neki, hogy ha szomjas, igyon a csapból. Állítása szerint továbbá az előállítás elején közölték vele, hogy akkor használhatja a mosdót, később nem. És az előállítás ideje alatt nem engedték ki a mosdóba.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait, a 17. § (1) bekezdése pedig kimondja, hogy a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület kifejezetten rákérdezett a mosdóhasználat és az ivóvíz biztosításának körülményeire, illetve kérte, hogy az ügyeletes tiszt nyilatkozzon a panasz ezen részeit illetően. A kapitányságvezető tájékoztató levele tartalmaz mindössze annyi adatot, hogy ivóvíz rendelkezésre állt az előállító helyiségben levő fali kútból. A rendőrkapitányság vezetője ugyanakkor a Testület kifejezett kérése ellenére nem nyilatkoztatta az intézkedő rendőröket ezen kérdéseket illetően.

A Testület gyakorlata szerint, amennyiben a rendőrség a panasz tartalmának megismerését követően nem cáfolja a panaszos állítását – illetőleg a rendelkezésre álló körülmények nem támasztanak kétséget azzal kapcsolatban –, úgy a Testület a döntését a panaszosi állításra alapozza. A Testület ebben a kérdésben ezért a panaszos azon állítását fogadta el.

A Testület a panasz ezen része vonatkozásában megállapította a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét, továbbá azt, hogy a panaszolt rendőri magatartás az embertelen, megalázó bánásmód tilalmába ütközött.

6) A panaszos szerint a rendőri intézkedés részrehajló volt: a r. törzsőrmester „egyéni bosszúja” miatt intézkedtek a panaszossal szemben, mert a panaszos és férje 2011 májusában hamis vád miatt feljelentést tett ezen rendőr ellen.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése előírja, hogy a rendőr a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül köteles intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet. A kötelezettség továbbá magában foglalja, hogy a rendőri fellépés az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert a panaszos személye a rendőr számára ellenszenves.

A rendőrség a Testület részére azt a tájékoztatást adta, hogy a r. törzsőrmester járőrvezetővel szemben nincs büntetőeljárás folyamatban a panaszos és férje feljelentése alapján.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján továbbá úgy ítélte meg, hogy nem volt olyan önkényes szempont, amely alapján a rendőrök szelektáltak volna az előállítandó személyek között az átvizsgálás foganatosításának végrehajtása vagy annak mellőzése tekintetében. **Megállapítása szerint a rendőri intézkedés nem sértette a panaszosnak az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdéséből levezethető részrehajlásmentes ügyintézéshez való jogát.**

7) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a rendőröktől nem kapott felvilágosítást a panaszjog lehetőségéről sem a helyszínen, sem a rendőrkapitányság épületében.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján köteles a rendőr az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés nem tartalmaz információt a panaszjogról való kioktatás megtörténte tekintetében. A nyilatkozat szerint a panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-ai alapján megkapta. Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson a Testület elérhetősége – határidőre való utalás nélkül – egy sorban más jogvédő szervezetekével szerepel. A kapitányságvezető értékelő jelentése szerint – mivel a panaszos az igazolásra kézzel ráírta, hogy panasszal él – az Rtv.-ben nevesített jogorvoslati lehetőségeiről írásban 2011. június 7-én értesítették. Az ügyeletes tiszt jelentésében úgy nyilatkozott, hogy ő tájékoztatta a panaszost „a panaszjog lehetőségéről, illetve a testületek szerepelnek az előállítás időtartamáról szóló igazoláson”.

A Testület immár sokadszor hívja fel a rendőrség figyelmét arra, hogy önmagában a Testület elérhetőségére utalás – egy sorban más jogvédő szervezettel – anélkül, hogy a jogorvoslat benyújtásának határidejét megjelölnék, nem tekinthető a panaszhoz való jog lehetőségéről történő tájékoztatásnak.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőri intézkedés napján a panaszjogról való tájékoztatás megfelelően megtörtént-e, ugyanakkor a panaszos utóbb (4 nappal később) hozzájutott a megfelelő tájékoztatásához, ezért a jogorvoslathoz való joga nem szenvedett sérelmet.

IV.

A Testület első ízben történt felvilágosítás kérése alapján összeállított rendőrségi iratok egyikében (egy 2011. augusztus 2-án kelt levélben) az szerepel, hogy az intézkedésben érintett két rendőr augusztus 1-jéig, illetve 16-áig szabadságon van, azt követően soron kívül küldik meg a rendőrök nyilatkozatát. Ezt követően 3 hónapos késéssel, november 16-án küldték meg a hiányzó dokumentumokat, amelyek a Testület állásfoglalásának kialakításához elengedhetetlenül szükségesek voltak.

Az adatszolgáltatás hosszadalmas volta miatt a Testületnek önhibáján kívül nem volt lehetősége arra, hogy az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdésében írt 90 napos határidőt megtartsa.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés, az annak során történt igazoltatás, majd a panaszos elfogása és előállítása jogszerűen történt, az annak érdekében történt kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) alkalmazások jogszerűek, arányosak és indokoltak voltak. A rendőri intézkedéseket a Testület nem tekintette részrehajlónak. Az előállítás időtartama miatt viszont – a rendőrség tevékenységén keresztül közvetve – a panaszos személyes szabadsághoz való joga, továbbá a vizsgált rendőri intézkedések – végrehajtásuk során – több ponton sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz való jogát, valamint az embertelen, megalázó bánásmód tilalmába ütközött.

Az egyes alapjogok sérelme összességében elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A.§-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2011. december 20.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET